

ARCHEOLOGISCHE EVALUATIE VAN HET BODEMARCHIEF AAN DE SCHREIBOOMSTRAAT TE KORTRIJK

VERSLAG VAN RESULTATEN

ABO Archeologische Rapporten 374

Rapport opgemaakt door: Melissa Lamberts en Anouk Van der Kelen

Kontichsesteenweg 38

2630 Aartselaar

Februari – maart 2017, mei 2018

Dossiernr. 21233.R.02 (intern)

23052 (extern)

Aartselaar

COLOFON

Titel

Archeologische evaluatie van het bodemarchief aan de Schreiboornstraat te Kortrijk

Auteurs

Melissa Lamberts en Anouk Van der Kelen

Opdrachtgever

Aquafin nv

Projectnummer

- 21233 (intern)
- 23052 (extern)
- 2018E257 (Agentschap Onroerend Erfgoed)

Plaats en Datum

Aartselaar, februari – maart 2017, mei 2018

Reeks en nummer

ABO archeologische rapporten 374

ISSN 2406-3940

RAPPORTFICHE

Template

Versies		
<i>Versie</i>	<i>Datum</i>	<i>Status</i>
v0	27 februari 2017	Interne draft
v1	28 februari 2017	Externe draft / definitieve versie
v2	10 maart 2017	Definitieve versie
v3	25 mei 2018	Definitieve versie

Projectteam	
<i>Functie</i>	<i>Naam</i>
Projectleider	Anouk Van der Kelen
Business Unit Manager	Toon Moeskops
Kwaliteitscontrole	Anouk Van der Kelen, Jan Coenaerts
Director	Patrick Hambach

INHOUD

DEEL 1	Verslag van resultaten.....	7
1	Inleiding (beschrijvend gedeelte).....	7
1.1	Thesaurus	7
1.2	Administratieve gegevens	7
1.3	Doel van het onderzoek	8
1.4	Aanleiding van het onderzoek.....	8
1.5	Afbakening van het onderzoeksgebied	8
1.6	Onderzoeksstrategie	11
2	Aard van de bedreiging	12
2.1	Huidige situatie	12
2.2	Toekomstige situatie	12
3	Assessmentrapport: landschappelijke analyse	16
3.1	Topografische situering.....	16
3.2	Bodemkundige situering	21
4	Assessmentrapport: archeologische voorkennis	27
4.1	Historisch kader.....	27
4.2	Inventarissen Onroerend Erfgoed.....	29
4.3	Cartografische bronnen	37
4.4	Recente landschapsveranderingen	41
5	Besluit.....	44
6	Kwaliteitscontrole en ondertekening.....	46
7	Bibliografie	47

LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1: Overzichtskaart (GRB) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondstapeling en -verbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:1500. (Bron: Geopunt 2017)	9
Figuur 2: Orthofoto (middenschalige winteropnamen, kleur, 2016) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondstapeling en -verbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:1500. (Bron: Geopunt 2017)	9
Figuur 3: Kadasterplan met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondstapeling- en verbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). (Bron: CadGIS 2017)	10
Figuur 4: Ontwerpplan van de rioleringswerken met aanduiding van het terrein voor grondverbetering en de werkzone: lengteprofiel (links) en plan in het vlak (rechts). (Bron: opdrachtgever 2017).....	14
Figuur 5: Dwarsdoorsnede van de geplande rioleringswerken in de Schreiboornstraat. (Bron: Opdrachtgever 2017)	15
Figuur 6: Typedwarsprofiel van de geplande wegeniswerken in de Schreiboornstraat. (Bron: Opdrachtgever 2017).....	15
Figuur 7: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 3.	16
Figuur 8: Detail van de topografische kaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: NGI 2017)	16
Figuur 9: Ortholuchtfoto (grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars), de werkzone (donkerpaars) en de hoogteprofielen (oranje). Hoogteprofielen 1, 2 en 3 weerspiegelen de situatie van noord naar zuid en hoogteprofiel 4 geeft het verloop van het terrein van west naar oost. Aangemaakt op schaal 1:1500. (Bron: Geopunt 2017)	18
Figuur 10: Overzichtskaart (boven) en details (onder) van het DTM (1m) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Respectievelijk aangemaakt op schaal 1:20000 en 1:5000. (Bron: Geopunt 2017)	19
Figuur 11: Hillshade (afgeleid van DTM 5m) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)	20
Figuur 12: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:20.000) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: Geopunt 2017)	21
Figuur 13: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:12500. (Bron: Geopunt 2017).....	22
Figuur 14: Quartairgeologische sequenties ter hoogte van het onderzoeksgebied: profieltypes 2 en 2a. (Bron: Geopunt 2017)	23
Figuur 15: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017).....	24

Figuur 16: Bodemerosiekaart op perceelsniveau met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars) op GRB. Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)	25
Figuur 17: Bodemgebruiksaan kaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)	26
Figuur 18: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 4.	27
Figuur 19: Overzichtskaart Inventarissen Onroerend Erfgoed met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geoportaal 2017)	29
Figuur 20: Overzichtskaart met bouwkundig erfgoed (rood) in de omgeving van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: Geoportaal 2017)	30
Figuur 21: Overzichtstabel bouwkundig erfgoed.....	30
Figuur 22: Hoeve 's Costers: ID 61037. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2017)	31
Figuur 23: Foresthoeve: ID 61038. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2017).....	32
Figuur 24: Dorpswoning: ID 61022. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2017)	32
Figuur 25: Overzichtskaart met aanduiding van CAI-locaties (groen) binnen een straal van 500m (oranje) en 1km (rood) rondom het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). De witte zone op de kaart bevindt zich op Waals grondgebied. Aangemaakt op schaal 1:12500. (Bron: CAI 2017)	33
Figuur 26: Overzichtstabel CAI.....	36
Figuur 27: Fricxkaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). De eigenlijke ligging van het onderzoeksgebied wijkt hier echter van af (oranje). Aangemaakt op schaal 1:35000. (Bron: Geopunt 2017)	37
Figuur 28: Ferrariskaart: overzicht (boven) en detail (onder) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Respectievelijk aangemaakt op schaal 1:10000 en 1:2500. (Bron: Geopunt 2017)	38
Figuur 29: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:2500. (Bron: Geopunt 2017)	39
Figuur 30: Vandermaelenkaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: Geopunt 2017)	40
Figuur 31: Poppkaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:2500. (Bron: Geopunt 2017)	41
Figuur 32: Ortholuchtfoto 1971 (kleinschalige zomeropnamen, zwart-wit) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)	42
Figuur 33: Ortholuchtfoto 1979-1990 (kleinschalige zomeropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)	42
Figuur 34: Ortholuchtfoto 2013-2015 (grootschalige winteropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)	43

DEEL 1 VERSLAG VAN RESULTATEN

1 INLEIDING (BESCHRIJVEND GEDEELTE)

1.1 THESAURUS

Bureauonderzoek, Kortrijk, Rollegem, Schreiboornstraat, tracé, terrein voor grondverbetering, werkzone, vrijgave, vervolgonderzoek.

1.2 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Projectcode	Onroerend Erfgoed: 2018E257
ISSN-nummer	2406-3940
Erkend Archeoloog	ABO
Erkenningsnummer	OE/ERK/Archeoloog/2017/00167
Naam + adres onderzoeksgebied	Schreiboornstraat
- Straat + nr.:	Schreiboornstraat zn
- Postcode:	8510
- Fusiegemeente:	Kortrijk
- Land:	België
Lambert72coördinaten (EPSG:31370)	Tracé (bounding box): - xMin, yMin: 71200,6 – 162101,60 - xMax, yMax: 71233,4 – 162320,32 Terrein grondstapeling en –verbetering (bounding box): - xMin, yMin: 71172,5 – 162080,51 - xMax, yMax: 71218,1 – 162150,28 Werkzone (bounding box): - xMin, yMin: 71211,5 – 162082,54 - xMax, yMax: 71232,7 – 162167,49
Kadaster	- Openbaar domein Schreiboornstraat - Gedeelte privaatieve percelen: A350 en A351.
- Gemeente:	Rollegem (Kortrijk)
- Afdeling:	10
- Sectie:	- B (tracé) - A (terrein grondstapeling en –verbetering + werkzone)
- Percelen:	- Het tracé loopt volledig over openbaar domein (openbare weg: Schreiboornstraat). - Het terrein voor grondverbetering bevindt zich op een deel van privaatief perceel A351 en de werkzone bevindt zich op delen van percelen A351 en A350.
Onderzoekstermijn	Februari – maart 2017, mei 2018
Thesaurus	Bureauonderzoek, Kortrijk, Rollegem, Schreiboornstraat, tracé, terrein voor grondverbetering, werkzone, vrijgave, vervolgonderzoek.

1.3 DOEL VAN HET ONDERZOEK

Het doel van de archeologienota is nagaan in hoeverre het archeologisch archief dat potentieel aanwezig is op een terrein is bedreigd door een nakende ingreep in de bodem. Het onderzoek heeft drie objectieven. Ten eerste wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van de site. Daarnaast wordt nagegaan welke bewaring we kunnen verwachten van deze archeologische resten. Ten derde wordt nagegaan wat de impact van de geplande ingreep in de bodem zal zijn op deze resten.

De gegevens voor deze analyse worden gehaald uit bestaande en ontsloten landschappelijke, bouwkundige en archeologische inventarissen en kaarten in combinatie met de plannen geleverd door de opdrachtgever. Op basis van de resultaten van dit onderzoek zal een advies worden geformuleerd voor eventueel archeologisch vervolgonderzoek, *in situ* bewaring of vrijgave van het terrein.

1.4 AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

Deze archeologienota is volledig gebaseerd op het reeds bekrachtigde dossier “Vooronderzoek Kortrijk Schreiboombstraat” met ID 2497 en kwam tot stand in opdracht van de initiatiefnemer van de geplande aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel in de Schreiboombstraat te Rollegem (Kortrijk, provincie West-Vlaanderen). Het bestaande gemengde rioleringsstelsel in deze straten zal hergebruikt worden als DWA-leiding voor de afvoer van vervuild water. Verder wordt er plaatselijk een nieuwe RWA-leiding aangelegd onder het wegdek voor de afvoer van hemelwater. Deze buis zal aansluiten op bestaande en te herprofilen baangrachten. Op een gedeelte van perceel A351 wordt een tijdelijk terrein voor grondstapeling en –verbetering voorzien. Parallel langs de gracht wordt een werkzone van 15m breed voorzien op delen van percelen A350 en A351. Na de werken wordt de wegenis heraangelegd.

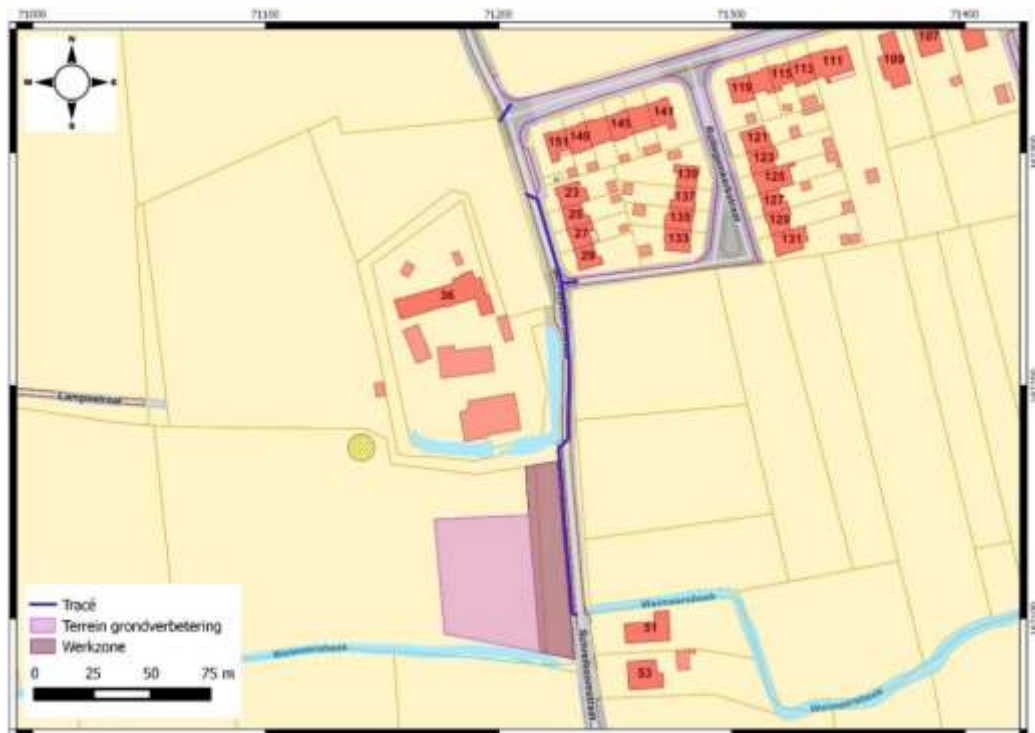
De beoogde opbraak van het wegdek en graafwerken worden beschouwd als een ingreep in de bodem. Doordat de oppervlakte van de percelen waarop deze ingreep betrekking heeft de 3.000m² overschrijdt en de ingreep in de bodem (4.432m²) de 1.000m² overschrijdt moet er in het kader van het nieuwe Onroerend Erfgoeddecreet, voorafgaand aan een bouwvergunning, een archeologienota worden opgemaakt om het archeologisch potentieel te evalueren (art. 5.4.1. Onroerend Erfgoeddecreet). Gezien het tracé over een openbare weg loopt, is onderzoek met ingreep in de bodem voorlopig niet mogelijk. Hierbij wordt bijgevolg een archeologienota opgemaakt op basis van bureauonderzoek.

1.5 AFBAKENING VAN HET ONDERZOEKSGBIED

Het onderzoeksgebied bevindt zich op het grondgebied van de gemeente Rollegem (provincie West-Vlaanderen) en is gesitueerd ter hoogte van de Schreiboombstraat. Deze situeert zich in een landelijke zone die ze doorkruist met een noord-zuid oriëntatie. Het tracé start ter hoogte van het kruispunt van de Schreiboombstraat met de Rollegemkerkstraat en loopt in zuidelijke richting tot aan de kruising van de Schreiboombstraat met de Weimeersbeek. De totale lengte van het tracé bedraagt ca. 220m en loopt over openbare weg. Voor de aanleg van het tracé zal het bestaande wegdek volledig worden opengebroken over een oppervlakte van ca. 920m².

Ten westen van het tracé worden een tijdelijk terrein voor grondstapeling en –verbetering en een werkzone voorzien op delen van private percelen A351 en A350. Deze percelen hebben respectievelijk een oppervlakte van 13849,090891m² en 859,465689m² waarvan het terrein

voor grondverbetering 2.247m² zal innemen en de werkzone ca. 1.165m² groot zal zijn. De terreinen worden gebruikt als opslagplaats voor opgegraven grond en materiaal en zullen toegankelijk dienen te zijn voor zwaar werfverkeer. De geplande werken zullen dus bodemingrepen inhouden over een oppervlakte van in totaal ca. 4.432m².

Figuur 1: Overzichtskartaal (GRB) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondstapeling en -verbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:1500. (Bron: Geopunt 2017)

Figuur 2: Orthofoto (middenschalige winteropnamen, kleur, 2016) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondstapeling en -verbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:1500. (Bron: Geopunt 2017)

Figuur 3: Kadasterplan met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondstapeling- en verbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). (Bron: CadGIS 2017)

1.6 ONDERZOEKSSTRATEGIE

Volgende twee stappen worden ondernomen om een archeologisch verwachtingsprofiel op te stellen:

- 1) Een analyse van de bestaande en ontsloten landschappelijke gegevens plaatst het studiegebied in een breder landschappelijk kader (hfst. 3). Hiertoe werden zowel kaartmateriaal als literaire bronnen geconsulteerd.
- 2) Een analyse van de bestaande en ontsloten historische en archeologische gegevens geeft inzicht in het archeologisch potentieel van het studiegebied (hfst 4). Hierbij werden voornamelijk inventarissen onroerend erfgoed en historische kaarten geraadpleegd.

Het archeologisch verwachtingsprofiel wordt vervolgens geconfronteerd met de aard van de geplande werken teneinde de impact van deze werken te bepalen en een advies te formuleren.

2 AARD VAN DE BEDREIGING

2.1 HUIDIGE SITUATIE

Het tracé waar de riolerings- en wegeniswerken worden uitgevoerd, loopt over de Schreiboornstraat. Het studiegebied is dan ook momenteel in gebruik als openbare ruimte, meer bepaald openbare weg. Het wegdek van 3,8m breed bestaat er uit een asfaltverharding die plaatselijk in slechte staat is. Plaatselijk is aan de westkant van de rijweg een baangracht aanwezig voor de afvoer van hemelwater.

De aanleg van deze wegverhardingen, inclusief fundering, heeft de ondergrond reeds verstoord tot op een diepte van 60cm. Onder het wegdek bevindt zich reeds een gemengd rioleringsstelsel (buisdiameter variërend tussen 400 en 600mm) op ca. 1,5m onder het oppervlak. De aanleg sleuf hiervan was gemiddeld 2m diep en tot 2m breed (conservatieve schatting gebaseerd op de sleufdikte van een nieuwe leiding met gelijkaardige diameter). Verder komen ook nutsleidingen voor onder de voetpaden met een dekking van 1m. Deze voorafgaande ingrepen hebben het bodemarchief binnen de grenzen van het onderzoeksgebied reeds sterk verstoord of zelfs volledig vernietigd tot op een diepte van minimaal 60cm.

De werkzone en het terrein voor grondstapeling en –verbetering die voorzien worden op delen van percelen A350 en A351 zijn momenteel onbebouwd en in gebruik als permanent hooiland. In totaal zal een oppervlakte van ca. 3.412m² hier tijdelijk in gebruik worden genomen.

2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE

De hier getoonde ontwerpplannen werden aangeleverd door de opdrachtgever en zijn, evenals aanvullende informatie, als bijlagen meegegeven op groot formaat om zodoende de leesbaarheid ervan te kunnen garanderen. De dieptes die op deze plannen zijn weergegeven, betreffen de BOK-waarde (diepte van de binnenkant-onderkant van de buis) en zijn bijgevolg exclusief fundering. Om de uit te graven diepte te bepalen dient hier dan ook ca. 50cm bijgeteld te worden. De dieptes die hieronder worden weergegeven staan steeds voor de BOK tenzij anders vermeld.

- Rioleringswerken (DWA, RWA en baangracht):

Het bestaande gemengde rioleringsstelsel in de Schreiboornstraat zal gerenoveerd worden om vervolgens hergebruikt te kunnen worden als DWA-leiding. Plaatselijk wordt hierlangs een nieuwe RWA-leiding aangelegd die via de bestaande en te herprofilen baangrachten zal afwateren naar de Weimeersbeek. Op deze manier wordt een scheiding gerealiseerd van het hemel- en afvalwater.

De bestaande leidingen in de Schreiboornstraat variëren in diameter tussen 400 en 600mm. Ze zullen tijdens de werken gerenoveerd worden zodat ze hergebruikt kunnen worden als **DWA-leiding**. De gemengde leiding vertrekt ter hoogte van het kruispunt van de Schreiboornstraat met de Rollegemkerkstraat op een diepte van ca. 1,5m onder het loopvlak om in zuidelijke richting af te wateren en aan te sluiten op de daar bestaande leiding.

Naast deze bestaande leiding wordt een nieuwe **RWA-leiding** aangelegd onder het wegdek. Deze vertrekt eveneens ter hoogte van het kruispunt van de Schreiboornstraat met de Rollegemkerkstraat om in zuidelijke richting via een bestaande en te herprofilen **baangracht** af te wateren naar de Weimeersbeek. In het noorden vertrekt de nieuwe buis met een diameter

van 700mm op een diepte van 1,37m onder het loopvlak om op een diepte van 1,83m aan te sluiten op de baangracht.

Het nieuw aan te leggen gescheiden stelsel zal de loop van de reeds bestaande riolering grotendeels volgen maar bij deze werken zal een uitbreiding van het gabarit (de begrenzing van de oorspronkelijke aanleg) plaatsvinden. De RWA- en DWA-leiding zullen naast elkaar gelegen zijn op een gelijkaardige diepte. Afhankelijk van de buisdiameters zal de breedte van de aanlegssleuf variëren tussen minimaal 2m en maximaal 3,5m.¹

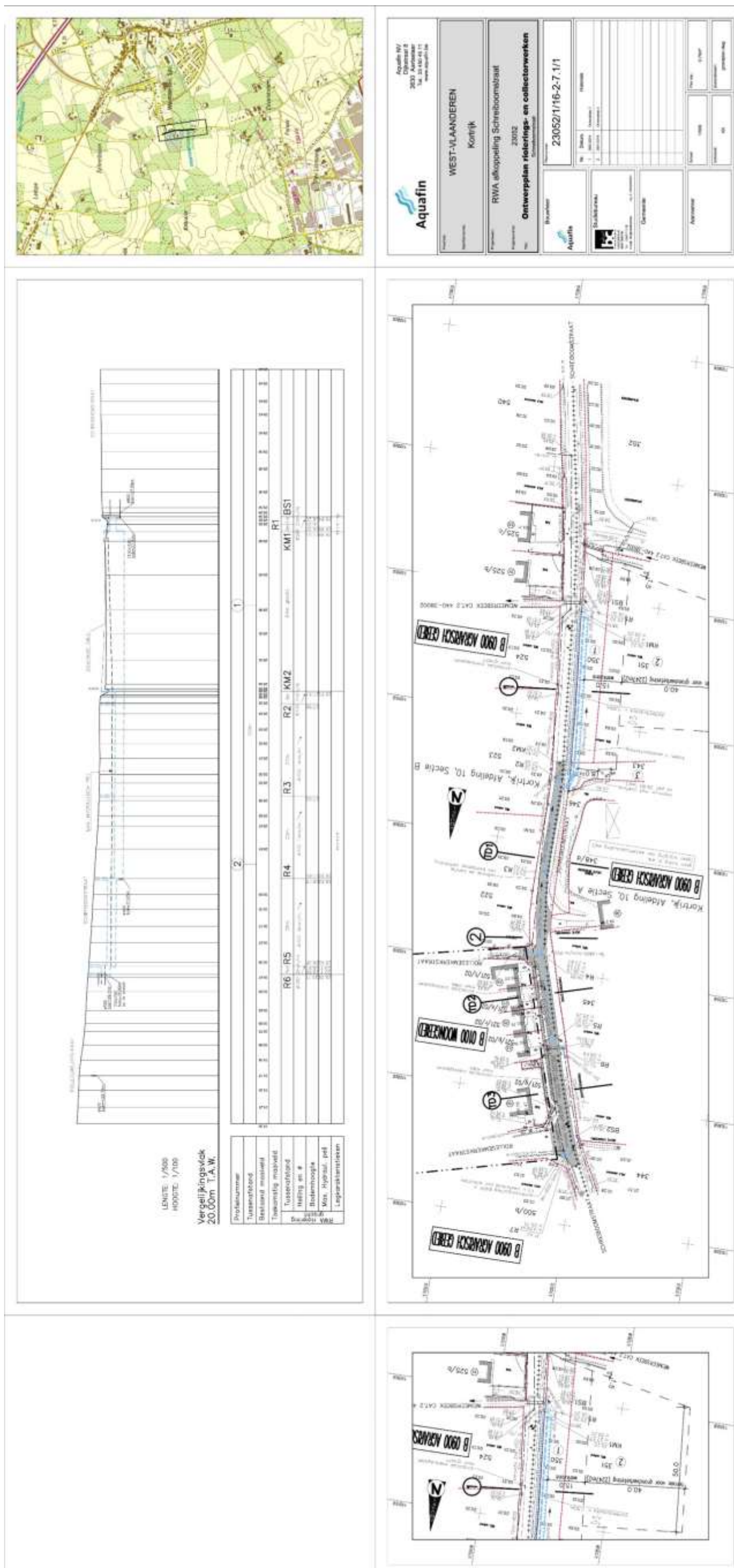
- **Wegeniswerken:**

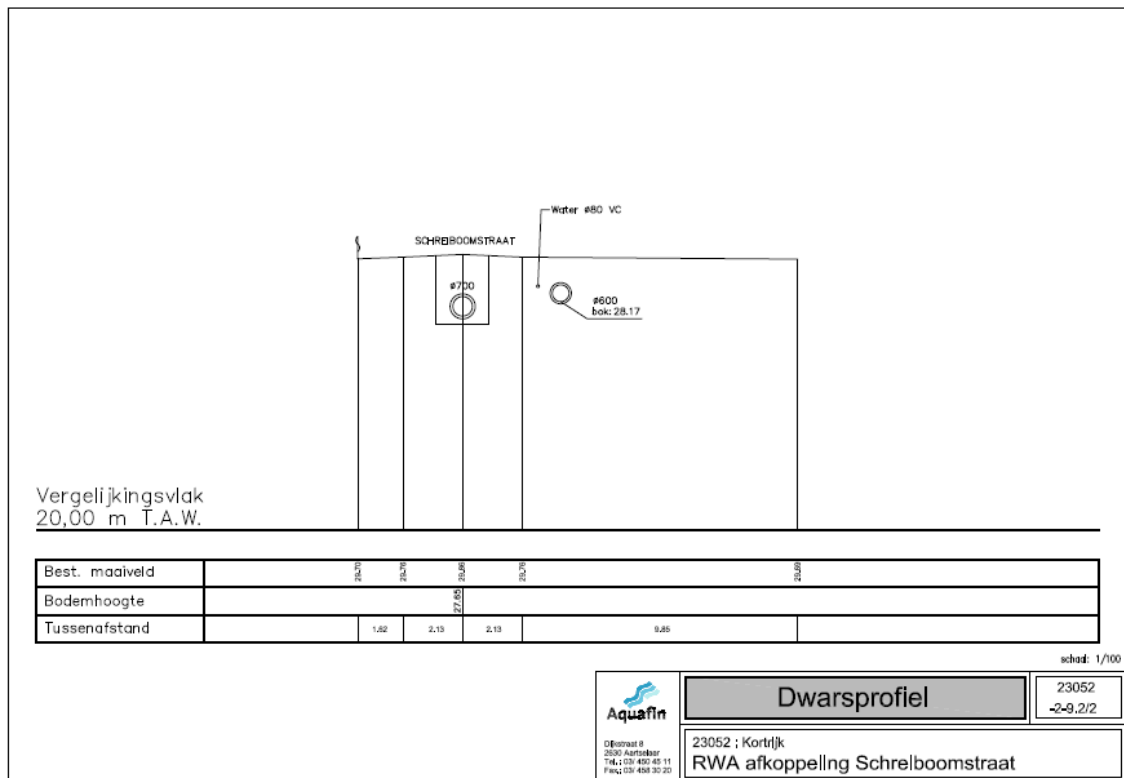
Na de rioleringswerken wordt het wegdek van de Schreiboornstraat hersteld. Het wegdek zal bestaan uit een asfaltverharding waarvan de dikte, inclusief fundering, de diepte van de reeds aanwezige verstoorde zones niet zal overstijgen.

- **Terrein voor grondverbetering en werkzone:**

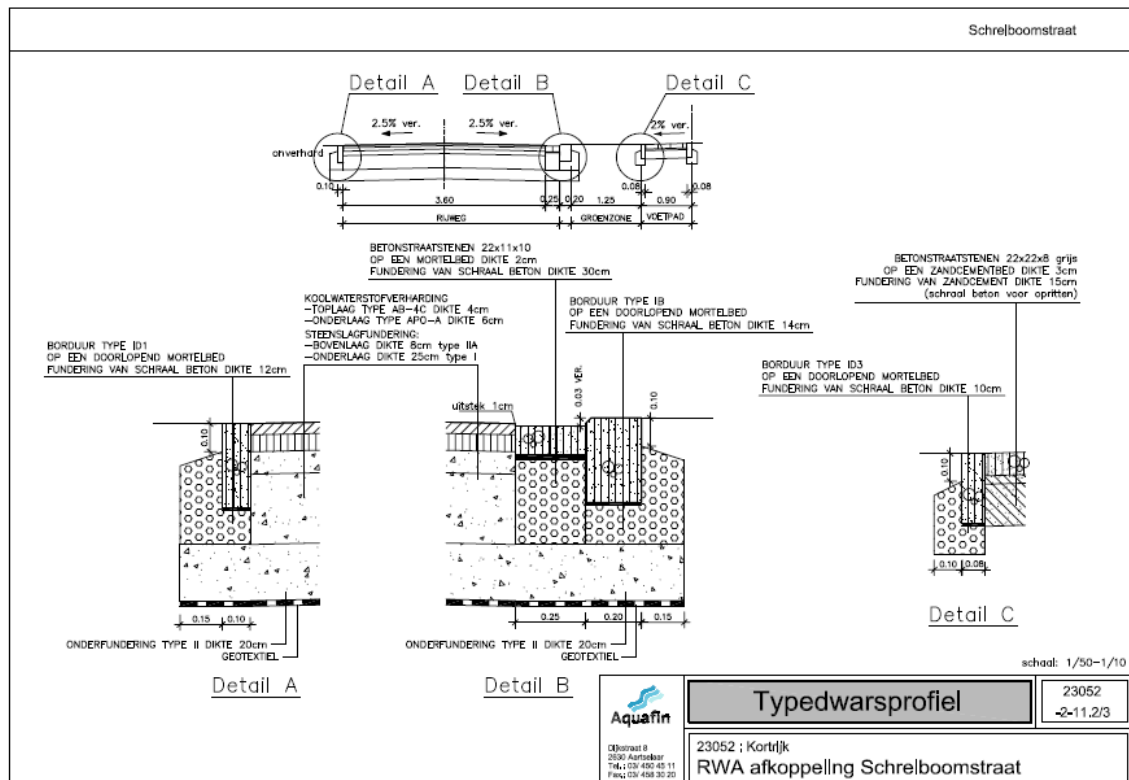
Langs de Schreiboornstraat wordt op een oppervlakte van ca. 2.247m² van perceel A351 een tijdelijk terrein voor grondstapeling- en verbetering voorzien. Op deze manier kan de aannemer (verbeterde) grond hergebruiken in het kader van de rioleringswerken. Een pakket teelaarde met een dikte van 30cm zal er afgeschraapt worden. Deze grond wordt vervolgens apart gestockeerd op dit terrein om na de werken opnieuw uitgespreid te worden zodat het terrein in zijn oorspronkelijke staat hersteld kan worden. Tijdens de duur van de werken zal het terrein verder gebruikt worden als opslagplaats voor uitgegraven grond en materiaal. Bijgevolg dient het terrein toegankelijk te zijn voor zwaar werfverkeer wat een mogelijke bodemverdichting inhoudt. Om de impact hiervan op het bodemarchief te beperken wordt geadviseerd gebruik te maken van geotextiel en rijplaten.

¹ De sleufafmetingen zijn steeds volgens standaardbestek 250 versie 3.1 (2014).

Figuur 5: Dwarsdoorsnede van de geplande rioleringswerken in de Schreiboombstraat. (Bron: Opdrachtgever 2017)

Figuur 6: Typedwarsprofiel van de geplande wegeniswerken in de Schreiboombstraat. (Bron: Opdrachtgever 2017)

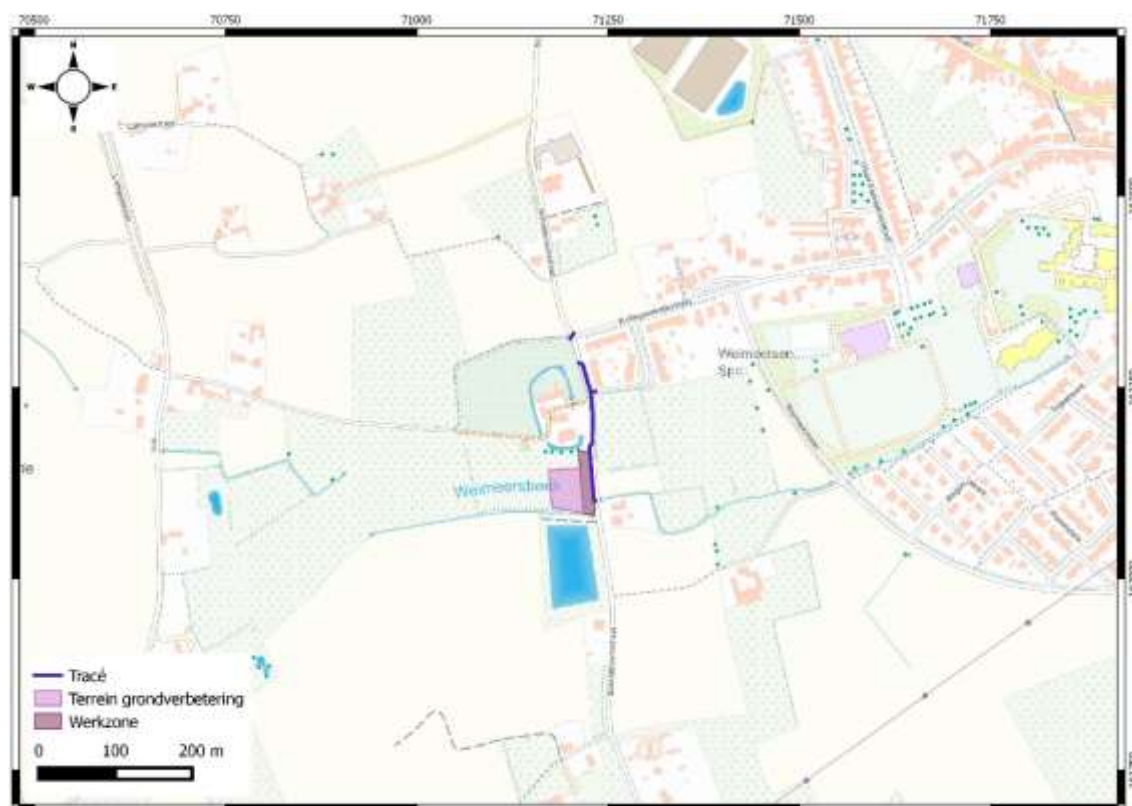
3 ASSESSMENTRAPPORT: LANDSCHAPPELIJKE ANALYSE

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 3 met betrekking tot topografie, bodemkunde en landschap	Toelichting
Topografische kaart	Relevant, cf. 3.1.1
Digitaal Hoogtemodel	Relevant, cf. 3.1.2
Hillshade	Relevant, cf. 3.1.2
Bodemkaart	Relevant, cf. 3.2.1
Geomorfologische kaart	Niet relevant wegens aard van het tracé (wegenis)
Quartaairgeologische kaart	Relevant, cf. 3.2.2
Tertiairgeologische kaart	Relevant, cf. 3.2.3
Bodemosiekaart	Relevant, cf. 3.2.4
Bodemgebruiksaan	Relevant, cf. 3.2.5

Figuur 7: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 3.

3.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING

3.1.1 TOPOGRAFIE

Figuur 8: Detail van de topografische kaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: NGI 2017)

Het onderzoeksgebied bevindt zich op het grondgebied van Rollegem, een deelgemeente van Kortrijk (provincie West-Vlaanderen) en is gesitueerd ter hoogte van de Schreiboornstraat. Het is gelegen in een landelijke zone. De Schreiboornstraat heeft een noord-zuid oriëntatie en dwarsst de Weimeersbeek. Deze waterloop vormt de zuidelijke grens van het onderzoeksgebied en in het noorden gaat het om het kruispunt van de Schreiboornstraat met de Rollegemkerkstraat.

De omgeving van het onderzoeksgebied wordt vooral gekenmerkt door land- of tuinbouwgronden en permanent hooiland. Bebouwing is schaars direct grenzend aan het onderzoeksgebied en beperkt zich vooral tot een omgrachte structuur ten westen van de Schreiboornstraat, die omgeven is door een boomgaard, en verschillende woningen tussen de Schreiboornstraat en Rollegemkerkstraat. De rest van de bewoning in de omgeving is geconcentreerd in de dorpskern van Rollegem die zich ten noordoosten ervan bevindt. Het stadscentrum van Kortrijk is op ca. 5km afstand gelegen.

Het onderzoeksgebied bevindt zich langs wegen voor plaatselijk verkeer. Ten oosten van het tracé doorkruist de autostrade E403 het landschap en de spoorlijn P.A.E. de Mouscron 2 en de N514 bevinden zich ten zuidwesten van het onderzoeksgebied. Het terrein voor grondverbetering en de werkzone zijn momenteel in gebruik als permanent hooiland en dus onbebouwd.

3.1.2 HOOGTEVERLOOP

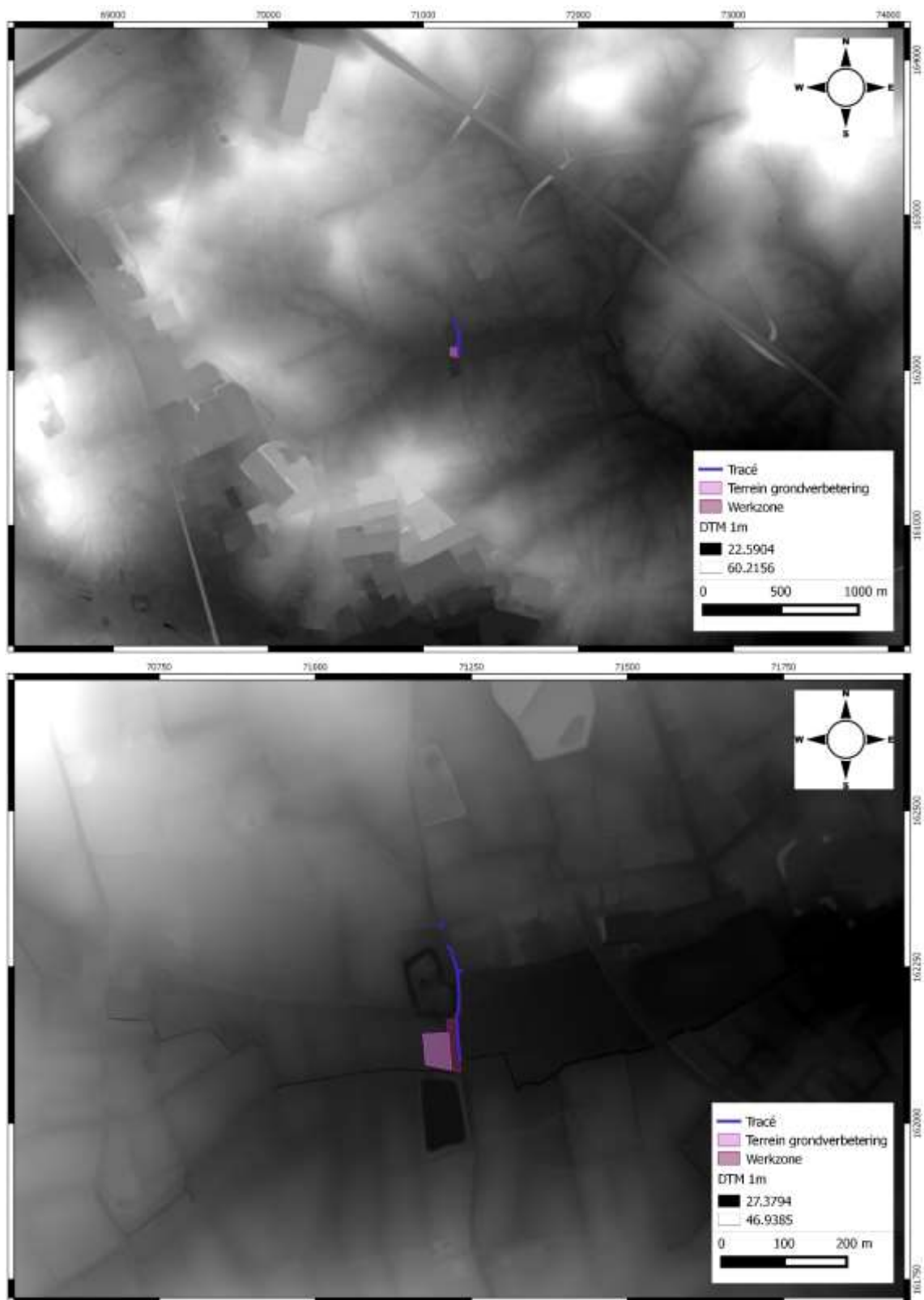
Algemeen holt het tracé af in zuidelijke richting, naar de Weimeersbeek toe. Het hoogste punt bevindt zich in het noorden van het tracé, ter hoogte van de kruising Schreiboornstraat – Rollegemkerkstraat, op 31,0m TAW. Vanuit dit punt daalt het tracé in zuidelijke richting tot op een hoogte van 29,4m TAW daar waar de Weimeersbeek de Schreiboornstraat dwarsst. De terreinen voor de werkzone en de zone voor grondverbetering zijn relatief vlak hoewel zeer kleine lokale hoogteverschillen kunnen opgemerkt worden. Voor de werkzone is een algemene lichte stijging in de richting van de Weimeersbeek zichtbaar van 29,1m TAW naar 30,0m TAW. Op het terrein voor grondverbetering schommelen de hoogtewaarden rond 29,9m TAW met naar het zuiden toe een iets lager gelegen zone op 29,7m TAW. Ook in west-oost richting holt het landschap licht af in de richting van de Weimeersbeek.

Het maximale hoogteverschil voor het onderzoeksgebied bedraagt 1,9m en algemeen kan dus gesteld worden dat het landschap er een relatief vlak karakter heeft met een verwaarloosbare hellingsgraad.

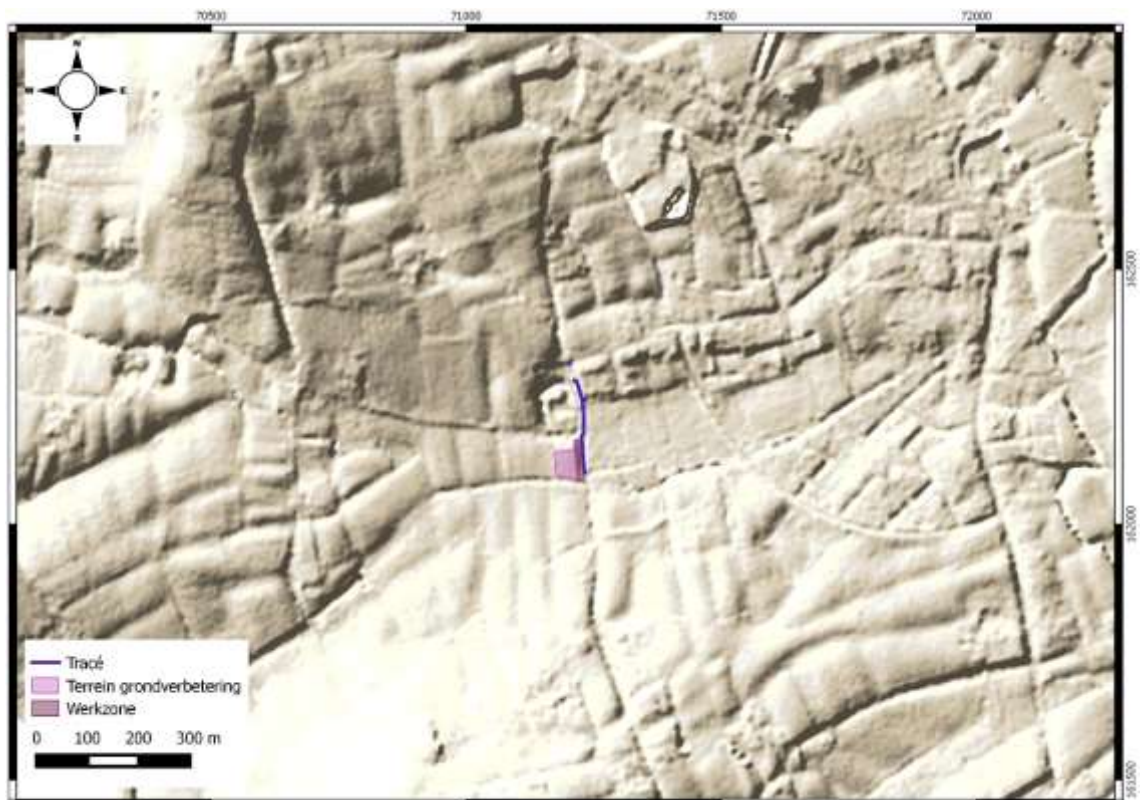
Het reliëf is in de vorm van een Digitaal Hoogtemodel-kaart (DTM, 1m) en Hillshade (DTM, 5m) weergegeven. Hieruit blijkt dat het tracé zich in licht heuvelachtig gebied bevindt in de leemstreek. De aanwezige waterlopen hebben zich ingesneden in het landschap, zo ook de Weimeersbeek. Verder zijn de grenzen van de verschillende landbouwpercelen duidelijk te onderscheiden doordat ze lager gelegen zijn dan de centrale delen van deze velden.

Figuur 9: Ortholuchtfoto (grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars), de werkzone (donkerpaars) en de hoogteprofielen (oranje). Hoogteprofielen 1, 2 en 3 weerspiegelen de situatie van noord naar zuid en hoogteprofiel 4 geeft het verloop van het terrein van west naar oost. Aangemaakt op schaal 1:1500. (Bron: Geopunt 2017)

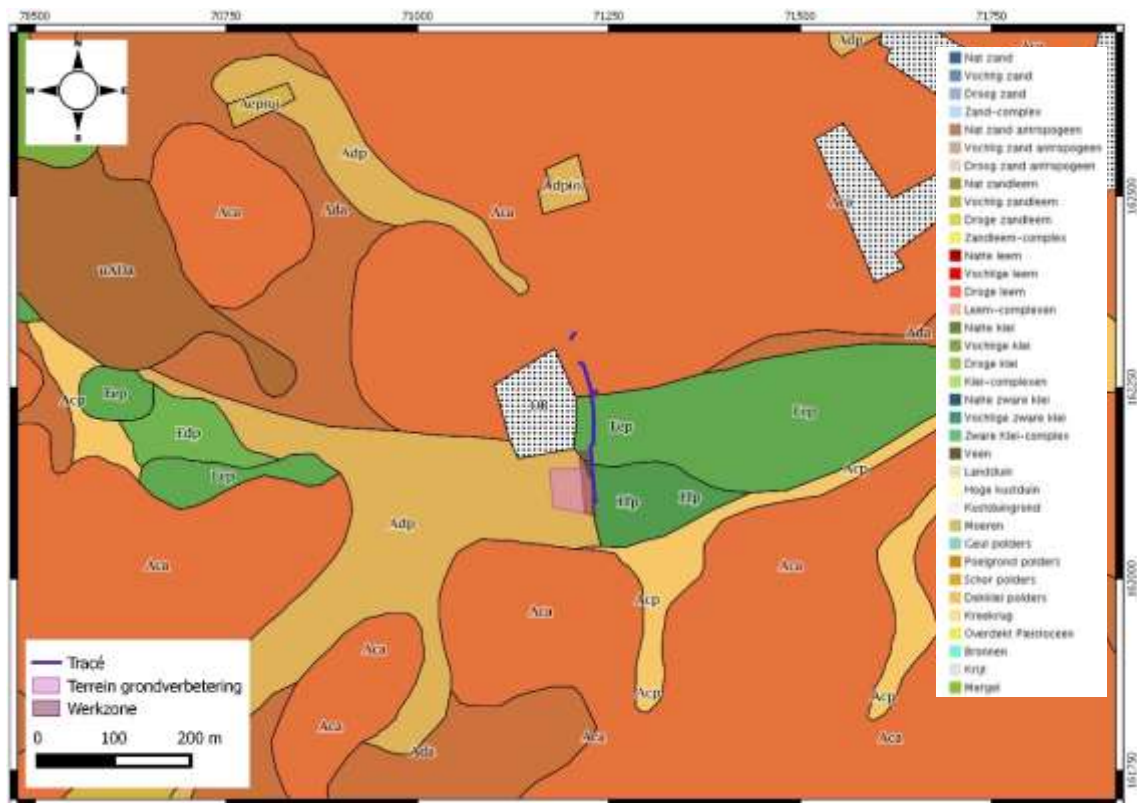
Figuur 10: Overzichtskaart (boven) en details (onder) van het DTM (1m) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Respectievelijk aangemaakt op schaal 1:20000 en 1:5000. (Bron: Geopunt 2017)

Figuur 11: Hillshade (afgeleid van DTM 5m) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)

3.2 BODEMKUNDIGE SITUERING

3.2.1 BODEMKAART

Figuur 12: Gedigitaliseerde bodemkaart (1:20.000) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: Geopunt 2017)

Het terrein waarop de geplande werken zullen uitgevoerd worden, bevindt zich in de leemstreek. Het tracé doorsnijdt van noord naar zuid verschillende bodemtypes, zijnde Aca, Eep en Efp. Het terrein voor grondverbetering en de werkzone zijn gelegen op Adp-bodem.

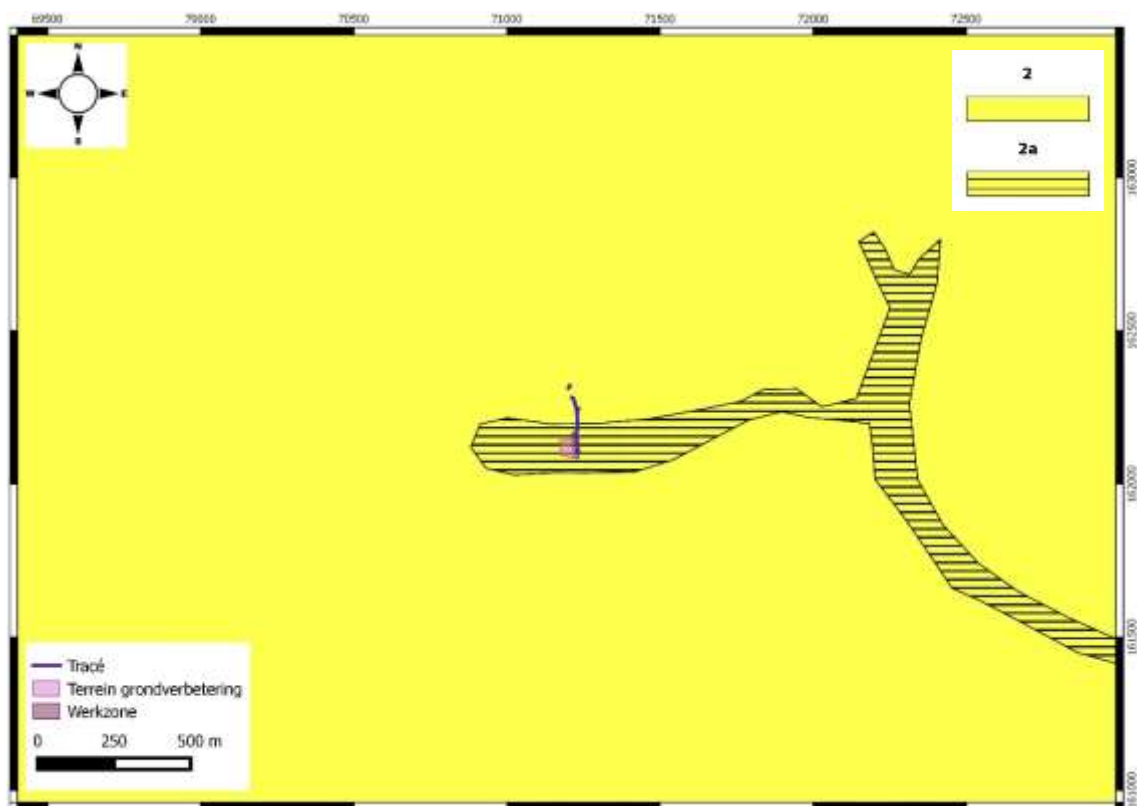
Aca: dit bodemtype wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een matig droge, zwak gleyige leembodem met een aanwezige textuur B-horizont of een qua kleur niet altijd duidelijke B-horizont. Er bevindt zich bij dit bodemtype een gleyhorizont op matige diepte. Deze gronden kunnen geërodeerd zijn en komen vaak voor in de nabijheid van hellingen of in de nabijheid van Tertiaire ontsluitingen. In het laatste geval kan er zich bij dit type ook een substraat manifesteren. Deze gronden zijn geschikt voor landbouwactiviteiten.

Adp: het bodemtype Adp omvat matig natte, matig gleyige leembodems zonder profielvorming. De bouwlaag van dit bodemtype heeft een bruingrijze kleur die geleidelijk overgaat in colluviaal materiaal dat niet gedifferentieerd is en restjes baksteen en houtskool bevat. Het colluviumpakket rust op een afgeknotte textuur B horizon of op aanwezig Tertiair substraat. Er kunnen roestverschijnselen voorkomen in deze bodems en deze bevinden zich vaak op een diepte van 50cm. Deze gronden komen voor in lage depressies, op de lage rand van hellingen en als oeverwallen. Mits drainage zijn deze gronden zeker geschikt voor landbouw en veeleisende teelten.

Eep: deze bodemsequentie wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van een natte gleyige kleibodem zonder profiel. Bij dit type is er ook een reductiehorizont aanwezig. De bovengrond bij dit type is sterk humeus met de aanwezigheid van veel roest en heeft een grijsbruine kleur. De aanwezige reductiehorizont is blauwgrijs van kleur en bevindt zich op een diepte van 100cm. Dit bodemtype is veel te nat in de winter en niet geschikt als akkerland. Deze gronden zijn wel geschikt voor gebruik als weiland en voor populieraanplant.

Efp: gronden met deze bodemsequentie zijn natte sterk gleyige kleibodems zonder profielvorming, maar met een aanwezige reductiehorizont. De bovengrond, meestal verveend en zeer humeus, vertoont intense roestverschijnselen. De reductie horizont bevindt zich op matige diepte, niet dieper dan 80cm. Deze gronden zijn zeer nat en niet geschikt als akkerland, matig geschikt voor populieraanplanting en geschikt als hooiweiden.

3.2.2 QUARTAIRGEOLOGISCHE KAART

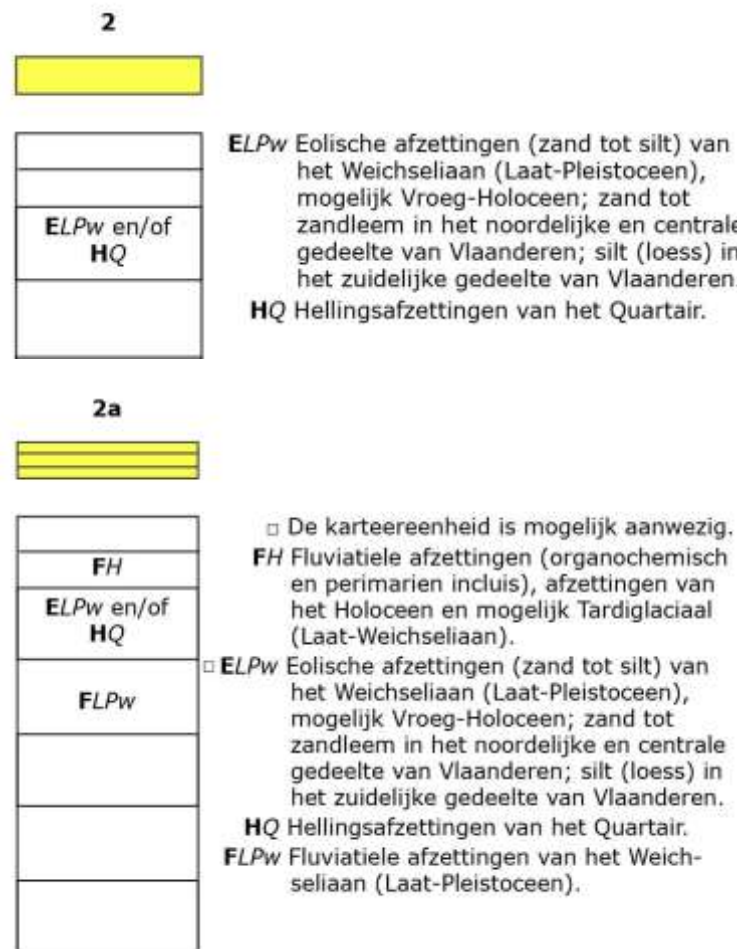
Figuur 13: Gedigitaliseerde Quartairgeologische kaart (1:200.000) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:12500. (Bron: Geopunt 2017)

Volgens de Quartairgeologische kaart wordt de noordelijke helft van het tracé gekenmerkt door profieltype 2 terwijl de zuidelijke helft evenals de werkzone en het terrein voor grondverbetering gekenmerkt worden door profieltype 2a. Respectievelijk houdt dit in dat er geen Holocene en/of Tardiglaciale fluviatiele afzettingen aanwezig zijn bovenop de Pleistocene sequentie of dat dit net wel het geval is. Een uitgebreide beschrijving van deze sequenties is hieronder te vinden.

Profieltype 2 wordt gekenmerkt door de aanwezigheid van eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan, te dateren in het Laat Pleistoceen en mogelijk Vroeg Holoceen. In het

centrale en noordelijke gedeelte van Vlaanderen resulteert dit in de aanwezigheid van zand tot zandleem en in het zuidelijke gedeelte staat dit gelijk met de aanwezigheid van silt (loess).

Profieltype 2a wordt gekenmerkt door fluviatiele afzettingen, inclusief organochemische en perimariene afzettingen van het Holoceen en mogelijk uit het Weichseliaan (Tardiglaciaal – Laat Pleistoceen) inclusief hellingsafzettingen van het Quartair. Mogelijk zijn er ook eolische afzettingen aanwezig van het Weichseliaan, te dateren in het Laat Pleistoceen en mogelijk Vroeg Holoceen. In het centrale en noordelijke gedeelte van Vlaanderen resulteert dit in de aanwezigheid van zand tot zandleem en in het zuidelijke gedeelte staat dit gelijk met de aanwezigheid van silt (loess).

Figuur 14: Quartairgeologische sequenties ter hoogte van het onderzoeksgebied: profieltypes 2 en 2a. (Bron: Geopunt 2017)

3.2.3 TERTIAIRGEOLOGISCHE KAART

De Tertiaire geologie van het onderzoeksgebied bestaat uit de Vroeg-Eocene afzettingen van het Lid van Moen. Het gaat om heterogene mariene afzettingen van grijze klei tot silt, met kleilagen en aanwezige *Nummulites planulatus*. Het Lid van Moen is een onderdeel van de Formatie van Kortrijk.

De Tertiaire afzettingen bevinden zich zowel ter hoogte van het tracé als ter hoogte van de werkzone en het terrein voor grondverbetering tussen de 25 en 30m TAW. Bijgevolg bevinden

ze zich relatief ondiep onder het huidige maaiveld en zouden ze aangesneden kunnen worden tijdens de geplande werken.

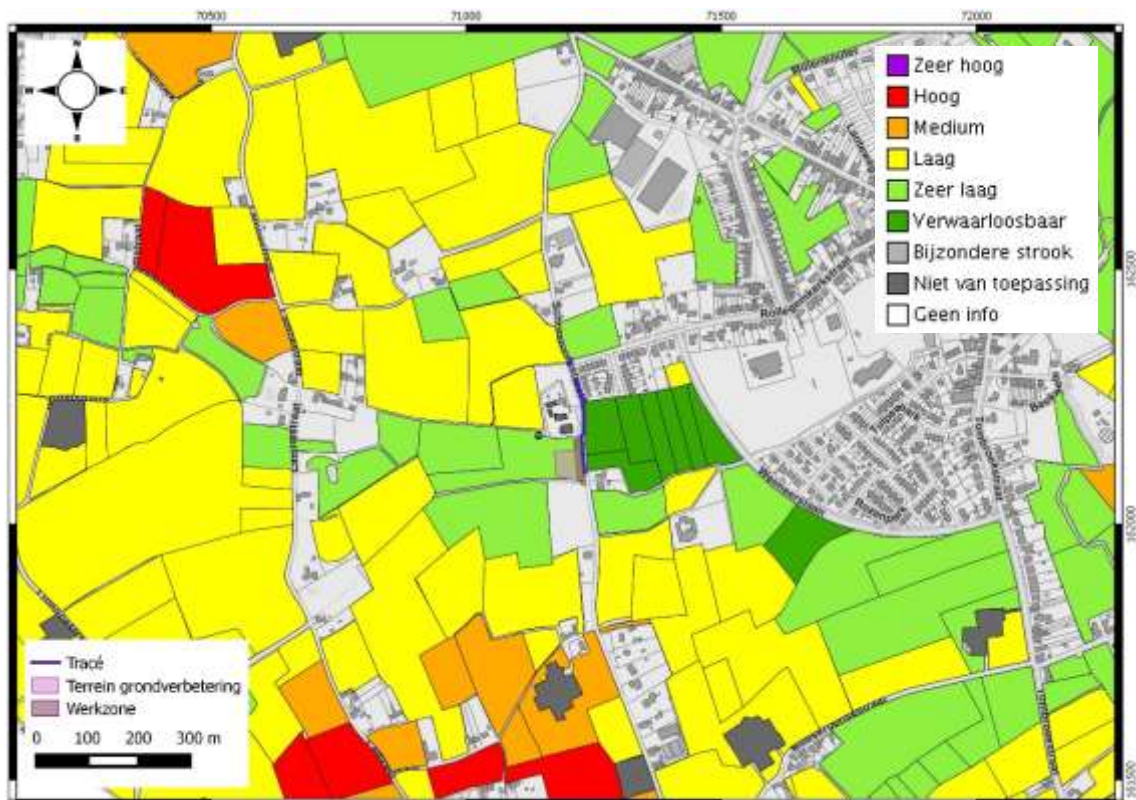

Figuur 15: Gedigitaliseerde Tertiairgeologische kaart (1:50.000) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)

3.2.4 BODEMEROSIEKAART

Ter hoogte van het tracé is er door de aanwezigheid van de wegverharding geen informatie beschikbaar over de potentiële bodemerosie. Het terrein voor grondverbetering en de werkzone worden gekenmerkt door een zeer lage erosiegevoeligheid. De ruimere omgeving van het onderzoeksgebied is echter niet ongevoelig voor erosie en een algemene hogere kans typeert het landschap in zuidelijke en westelijke richting van het onderzoeksgebied. De aanwezige bodemtypes lijken deze situatie te reflecteren.

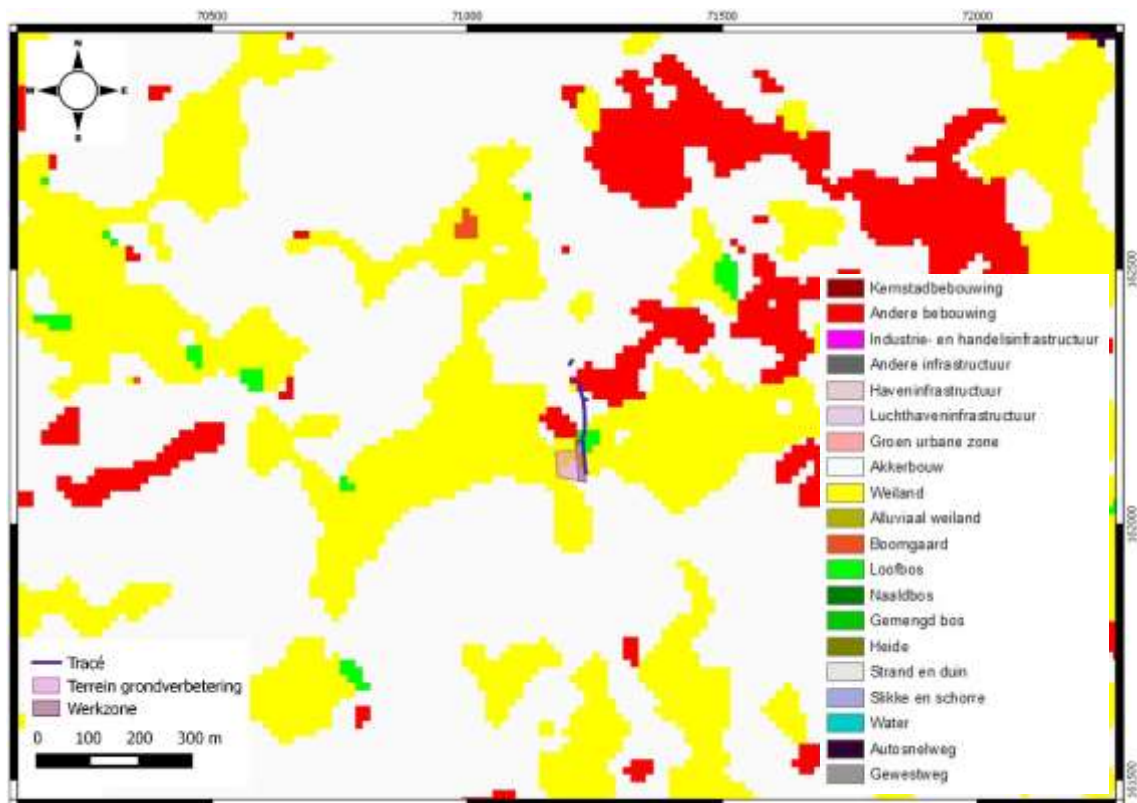
Algemeen gesteld worden hellende terreinen gekenmerkt door een hogere erosiegevoeligheid. In het geval dat de kans op erosie echter laag is, is het potentieel op een intacte bewaring van archeologische resten groter.

Figuur 16: Bodemerosiekaart op perceelsniveau met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars) op GRB. Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)

3.2.5 BODEMGEBRUIKSKAART

De bodemgebruiksk kaart toont dat het onderzoeksgebied gelegen is in een zeer rurale omgeving die vooral gekenmerkt wordt door de aanwezigheid van akkerland (wit) en weiland (geel). Lokaal komen zones voor met loofbos (lichtgroen). Ten westen en ten noordoosten van het tracé komen bebouwde zones (rood) voor.

Figuur 17: Bodemgebruikskaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)

4 ASSESSMENTRAPPORT: ARCHEOLOGISCHE VOORKENNIS

Geraadpleegde bronnen hoofdstuk 4 met betrekking tot archeologische voorkennis	Toelichting
Inventarissen	
Inventaris archeologische zone	Niet aanwezig (<1km)
Inventaris historische stadskern	Niet aanwezig (<1km)
Inventaris gebieden waar geen archeologie te verwachten valt (GGA)	Niet aanwezig (<500m)
Beschermde stads- en dorpsgezichten	Niet aanwezig (<500m)
Landschapsatlas	Niet aanwezig (<1km)
Inventaris bouwkundig erfgoed	Relevant, cf. 4.2.2
Centraal Archeologische Inventaris	Relevant, cf. 4.2.3
Wereldoorlog relictten	Niet aanwezig (<1km)
Belgisch (verdwenen) molenbestand	Niet aanwezig (<1km)
Cartografische bronnen	
Fricxkaart (ca. 1712)	Relevant, cf. 4.3.4
Ferrariskaart (ca. 1771-1778)	Relevant, cf. 4.3.5
Atlas der Buurtwegen (ca. 1841)	Relevant, cf. 4.3.6
Vandermaelenkaart (1846- 1854)	Relevant, cf. 4.3.7
Poppkaart (1842-1879)	Relevant, cf. 4.3.8
Ortholuchtfoto's	
Kleinschalige zomeropnamen, zwart-wit, 1971	Relevant, cf. 4.4
Kleinschalige zomeropnamen, kleur, 1979-1990	Relevant, cf. 4.4
Grootschalige winteropnamen, kleur, 2013-2015	Relevant, cf. 4.4

Figuur 18: Tabel met geraadpleegde bronnen voor hoofdstuk 4.

4.1 HISTORISCH KADER

Kortrijk is sinds 1977 een fusiegemeente die bestaat uit de deelgemeenten Aalbeke, Bellegem, Bissegem, Heule, Kooigem, Marke, Rollegem en de stad Kortrijk. De gemeente Kortrijk is gelegen in de Provincie West-Vlaanderen, meer specifiek in het arrondissement Kortrijk en omvat een totale oppervlakte van 8003ha. Het grondgebied wordt doorsneden door de aanwezige N50. Door de verdere urbanisatie en de toenemende verkeersdruk werden de autostrades A17 en E17 verder uitgebouwd eveneens werd Kortrijk door een verkeersring voorzien. Ook de

spoorwegen lieten zich niet onbetuigd en Kortrijk is geëvolueerd naar een zeer belangrijk spooknooppunt in Vlaanderen/België. Ook de aanwezigheid van de rivier de Leie, ook wel de “Golden River” genoemd heeft een onmiskenbare impact gehad op de evolutie van de regio zeker op economisch vlak. Door deze sterke evolutie in urbanisatie is er een grote impact geweest op het landelijke karakter van het arrondissement Kortrijk.

Dit arrondissement is reeds vanaf de 16de eeuw een typische vlasregio waar de teelt en verwerking van vlas een groot economisch belang had. Heden kunnen er nog sporen van deze bloeiende industrie teruggevonden worden onder de vorm van enkele vlasroterijen en monumentale schuren.

Tot de 19de eeuw was landbouw de belangrijkste economische activiteit in de Kortrijkse deelgemeenten, deze werden dan ook gekenmerkt door een verspreide landelijke bewoning die geconcentreerd was rond gehuchten en dorpskernen. Na de Tweede Wereldoorlog is er een echte opbloei van woonwijken en is de urbanisatie in een versnelling hoger geschakeld. Door de goede ligging van Kortrijk nabij de rivier de Leie en de aanwezigheid van goede landbouwgronden (vruchtbare zandleembodem) heeft deze regio reeds zeer vroeg menselijke bewoning aangetrokken. Er zijn zelfs aanwijzingen dat de eerste bewoning terug zou gaan tot in het Epipaleolithicum (10.000 v.Chr. – 8.000 v.Chr.), dit naar aanleiding van archeologisch uitgevoerd in te Kooiegem. Sinds deze periode lijkt de regio continu bewoond te zijn, er zijn meerdere archeologische vondsten gedaan in de regio uit meerdere periodes (Keltisch, Romeins, Vroege en Late Middeleeuwen, etc.). Door de strategische ligging heeft Kortrijk ook een impact ondervonden van de gebeurtenissen tijdens de beide Wereldoorlogen.

Kortrijk is een archeologisch interessante regio die veel inzicht reeds heeft verschaft en nog verder kan verschaffen, in de evolutie van een regio door continue bewoning en de evolutie van landelijk gebied naar geurbaniseerde zone. Ook Rollegem, de deelgemeente van Kortrijk waar het onderzoeksgebied zich bevindt, kent een lange geschiedenis.

Vandaag is Rollegem gelegen tussen de rivieren de Leie en de Schelde. Het dorp wordt begrensd door Aalbeke, Bellegem en Moeskroen. De naam Rollegem zou zijn oorsprong vinden in het Frankische toponiem *Hrodinge-haim* wat “heem of woning van Rodelingen, afstammelingen van Rollo” zou betekenen. De eerste Frankische nederzettingen in de regio zijn gedateerd in de 6de eeuw n.Chr. en de aanwezigheid van water en vruchtbare gronden hebben zeker bijgedragen tot het doorleven de eerste nederzettingen. In de 12de eeuw wordt Rollegem voor het eerst vermeld als actieve parochie. Bij de opstanden aan het eind van de 14de eeuw, gericht tegen de Graaf van Gent, koos het dorp de kant van de opstandelingen.

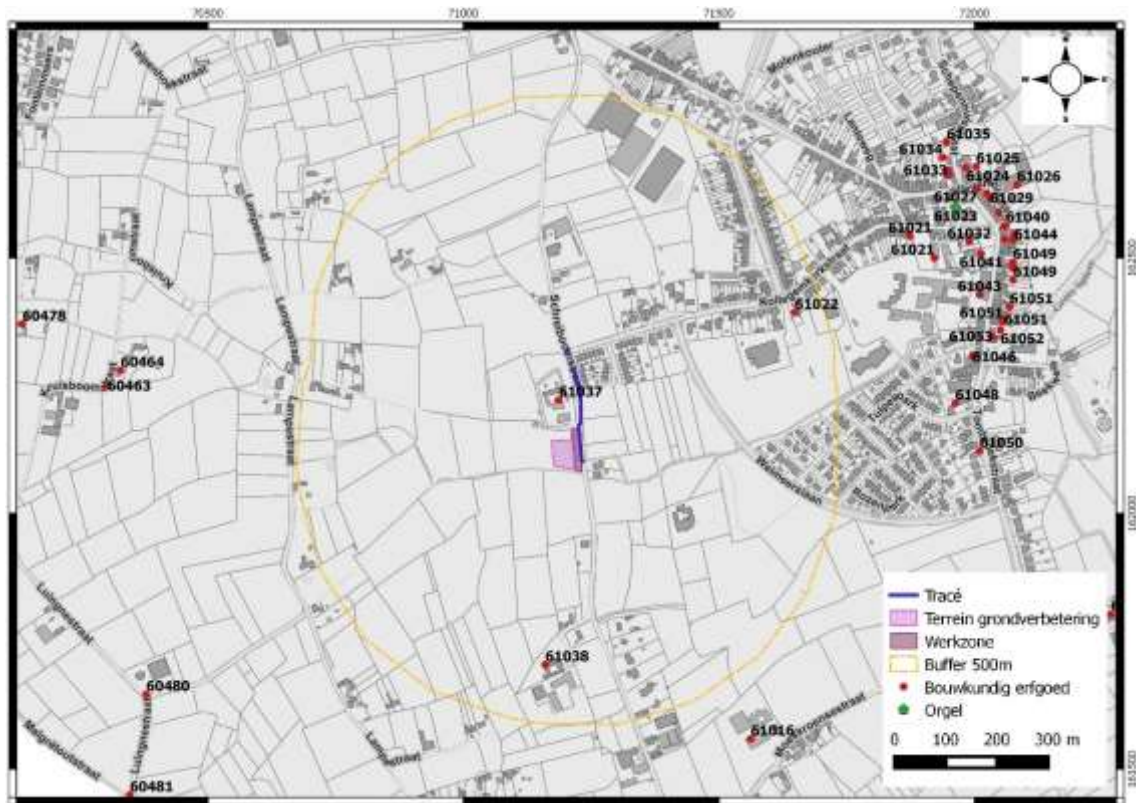
Ook na de Beeldenstorm van 1566 ontsnapte het dorp niet aan meerdere plunderingen en moordpartijen. De Beeldenstorm had een erg dramatisch effect op Rollegem. Zo liep het inwoneraantal sterk terug en werd nog amper een kwart van de aanwezige landbouwgronden actief gebruikt. Het Twaalfjarig Bestand tussen 1609 en 1621 tijdens de Tachtigjarige Oorlog gaf de regio terug ademruimte en bracht stabiliteit.

In 1621 kwam Rollegem opnieuw onder het gezag van de Spaanse kroon te staan na het overlijden van aartshertog Albrecht. Tijdens de Franse invallen in de 17de eeuw speelde Rollegem omwille van zijn belangrijke strategische geografische ligging een grote rol. Zo bouwden de Fransen hun versterkte linie dwars door Rollegem. Hier bovenop brak in 1694 de Pest uit in de regio wat ervoor zorgde dat Rollegem berooid en bijna geheel verlaten achterbleef. Pas na de Vrede van Utrecht in 1713 kwam er een periode van rust en wederopbouw gedurende 30 jaar. Het uitbreken van de Oostenrijkse Successieoorlog bracht wederom een zware periode voor

Rollegem met zich mee. Vanaf de 19de eeuw stabiliseerde de situatie zich echter geleidelijk. Vandaag heeft Rollegem nog steeds een eerder landelijk en agrarisch karakter.

De Schreiboornstraat werd voor het eerst vermeld in 1601. Vandaag gaat het om een landelijk gebied met verschillende hoeves.

4.2 INVENTARISSEN ONROEREND ERFGOED

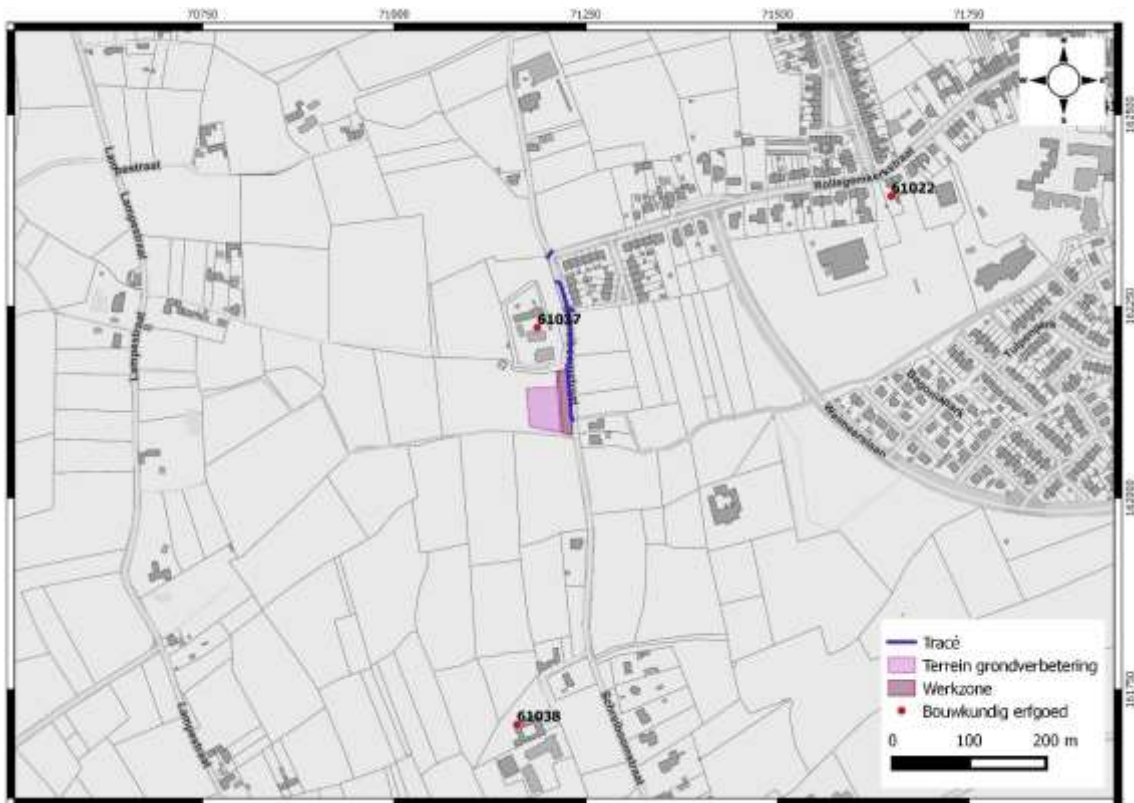

Figuur 19: Overzichtskartaal Inventarissen Onroerend Erfgoed met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geoportaal 2017)

De overzichtskartaal van het Geoportaal Onroerend Erfgoed geeft voor het gebied onmiddellijk grenzend aan het onderzoeksgebied geen melding van beschermde cultuurhistorische landschappen, archeologische sites, zones waarbinnen geen archeologie te verwachten valt of wereldoorlog relictten/zones.

In wat volgt wordt enkel ingegaan op de erfgoedwaarden die zich in de directe omgeving van het onderzoeksgebied bevinden. Omdat de onmiddellijke relevantie van de erfgoedwaarden daalt met een toenemende afstand tot het onderzoeksgebied worden enkel de structuur binnen een straal van 500m rondom het onderzoeksgebied opgenomen in de bespreking.

4.2.1 INVENTARIS BOUWKUNDIG ERFGOED

Figuur 20: Overzichtskartaal met bouwkundig erfgoed (rood) in de omgeving van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: Geoportaal 2017)

Wat het bouwkundig erfgoed betreft, ligt de meerderheid van de gekende structuren in de dorpskern van Rollegem. In deze studie wordt echter enkel ingegaan op erfgoedwaarden die zich binnen een straal van maximaal 500m rondom het onderzoeksgebied bevinden omdat ze geen hinder zullen ondervinden van de geplande werken en geen onmiddellijke relevantie hebben voor deze studie. In geval van het ontbreken van afbeeldingen in de Inventaris Bouwkundig Erfgoed werden geen andere foto's voorzien omdat ze niet voldeden aan de eisen van de Code van Goede Praktijk.

ID	Locatie	Omschrijving	Datering	Status
61037	Schreiboomstraat 36, Rollegem (Kortrijk)	Hoeve 's Costers	18 ^{de} eeuw, 19 ^{de} eeuw	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
61038	Schreiboomstraat 54, Rollegem (Kortrijk)	Foresthoeve	18 ^{de} eeuw, na WO II	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard
61022	Rollegemkerkstraat 65, Rollegem (Kortrijk)	Dorpswoning	Vóór WO I	Vastgesteld 5/10/2009 Bewaard

Figuur 21: Overzichtstabel bouwkundig erfgoed.

Figuur 22: Hoeve 's Costers: ID 61037. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2017)

De historische hoeve 's Costers (ID: 61037) bevindt zich direct ten westen van de Schreiboornstraat en dus van het tracé. Ze werd voor het eerst vermeld in de 15de eeuw als leen van het oud kasteel te Kortrijk. Het gaat om een open, omwalde hoeve met vierkante opstelling die sinds 1756 nagenoeg ongewijzigd is. De hoeve werd opgetrokken in losse verankerde bakstenen onder zadeldaken, rondom een gebetonneerd erf. Op het terrein bevinden zich een poortgebouw met heiligennisje (vermoedelijk uit 1892), een vakwerken schuur, stallen en een 18de- of 19de-eeuws woonhuis van vier traveeën breed en twee opkamertraveeën. Het geheel is omgeven door een boomgaard en deels afgezoomd met een meidoornhaag.

Nog in de Schreiboornstraat bevindt zich de Foresthoeve (ID: 61038). Ze werd voor het eerst vermeld in 1756 en is weergegeven op verschillende historische kaarten. Het gaat om een gesloten hoeve met vierkante opstelling bestaande uit witbeschilderde bakstenen op plint rondom een gebetonneerd erf met bakstenen stoepjes. Op het terrein bevinden zich ook nog een poortgebouw, vernieuwd woonhuis, woonhuis uit de 18de eeuw, schuur uit 1953 en stallen uit het midden van de 20ste eeuw.

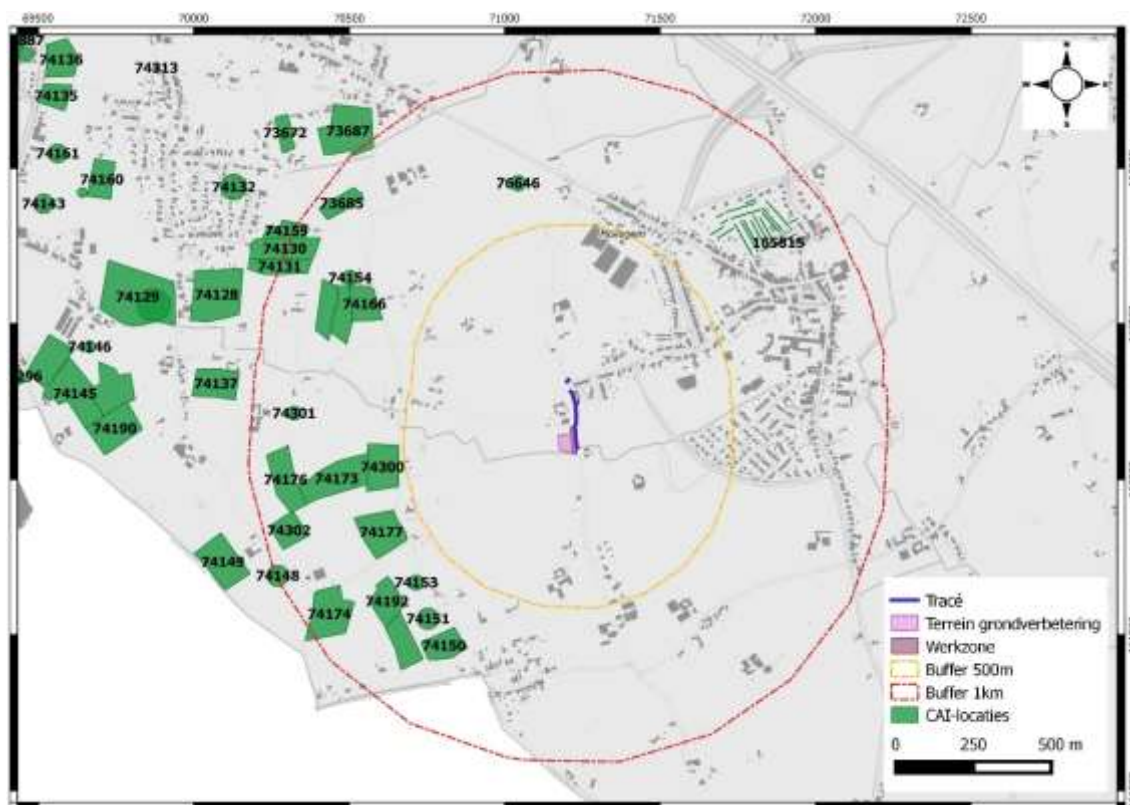
Figuur 23: Foresthoeve: ID 61038. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2017)

Figuur 24: Dorpswoning: ID 61022. (Bron: Inventaris Onroerend Erfgoed 2017)

In de Rollegemkerkstraat bevindt zich een dorpswoning uit de 20ste eeuw (ID: 61022). Het dubbelhuis werd opgetrokken in rode baksteen en verfraaid met witte sierbaksteen voor muurbanden en in de ontlastingsbogen.

4.2.2 CENTRAAL ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS (CAI)

Figuur 25: Overzichtkaart met aanduiding van CAI-locaties (groen) binnen een straal van 500m (oranje) en 1km (rood) rondom het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). De witte zone op de kaart bevindt zich op Waals grondgebied. Aangemaakt op schaal 1:12500. (Bron: CAI 2017)

CAI	Locatie	Omschrijving	Datering
165815	Rollegem: Molenkouter	Enkele kuilen en andere sporen. Off-site fenomeen.	Romeinse tijd; middeleeuwen
76646	Rollegem: Schreiboom	Vijf afslagen van lithisch materiaal.	Steentijd
73687	Marke: steertstraat	Structuur, losse vondst aardewerk, baksteen en dakpannen; losse vondst glas; losse vondst aardewerk 112 scherven rood geoxideerd gebakken, 5 scherven wit oxiderend gebakken en 9 scherven steengoed.	Nieuwe tijd
73685	Marke: Talpenhoekstraat	Aardewerk: 80 scherven rood oxiderend gebakken; 1 scherv wit oxiderend gebakken; 16 scherven steengoed; 1 fragment in pijpjarde. Losse vondst van 3 fragmenten bruin glas. Losse vondst van bouw materiaal: baksteen in bruinrode klei, rozige mortel; fragmenten van dakpannen in baksteen. Molen: funderingen van 18 ^{de} -eeuwse windkorenmolen.	Nieuwe tijd

74159	Aalbeke: Tolpenhoekstraat	Losse vondst aardewerk: grijs steengoed, majolica, faience, pijpjarige.	Nieuwe tijd
74130	Aalbeke: Fonteinmeers	Losse vondst: postmiddeleeuws materiaal verspreid over de akker bestaande uit rood geglazuurd aardewerk, grijs steengoed, pijpsteelfragment in witte pijpjarige.	Nieuwe tijd
74131	Aalbeke: Fonteinmeers	Losse vondst postmiddeleeuws aardewerk verspreid over akker: rood geglazuurd aardewerk, grijs steengoed met bruin en grijs zoutglazuur, faience fine. Losse vondst van wandfragment donkergroen dikwandig glas.	Nieuwe tijd
74154	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst aardewerk: postmiddeleeuwse scherven. Grijs steengoed met bruin en grijs zoutglazuur. Door bemesting verspreid op akker.	Nieuwe tijd
74175	Aalbeke: Kruisboomstraat	Losse vondst aardewerk: twee wandfragmenten van rood geglazuurd aardewerk; drie wandfragmenten in grijs steengoed met bruin en grijs zoutglazuur; witte pijpjarige pijpsteelfragment; randfragment van boter- of inlegpot in grijs steengoed met grijs zoutglazuur en blauwe beschildering.	Nieuwe tijd
74179	Aalbeke: Kruisboomstraat	Losse vondst lithisch materiaal: afslag bruinzwarte silex; vermoedelijk geweerkei in brijgrijze doorschijnende vuursteen. Losse vondst postmiddeleeuwse scherven: rood geglazuurd aardewerk; wit of geel aardewerk; witte pijpjarige (pijpsteelt en –kopfragment). Losse vondst metaal: zware, sterk gecorrodeerde nagel.	Steentijd; Nieuwe tijd
74166	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst aardewerk: postmiddeleeuwse scherven verspreid op akker bestaande uit rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed; witte pijpjarige (pijpekopfragment).	Nieuwe tijd
74301	Aalbeke: Luignestraat	Losse vondst aardewerk: postmiddeleeuwse scherven bestaande uit rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed; grijs zoutglazuur; faience fine.	Nieuwe tijd
74176	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst lithisch materiaal: afslagschabber in bruinrijze silex; afslag in zwarte licht doorschijnende silex; afslagfragment in grijze silex. Losse vondst aardewerk: rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed met bruin en grijs zoutglazuur; faience fine; witte pijpjarige (pijpekop en –steelfragmenten).	Steentijd; Nieuwe tijd

74173	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst aardewerk postmiddeleeuwse scherven: rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed; faience fine; witte pijpen (pijpesteele en –kopfragmenten). Pijpekopfragment in witte pijpen waarvan de hiel gemerkt is met een gekroonde “WS”, wat de Goudse Pijpen de initialen zijn van “Willem Stevensz de Jonge” (1660-1740) of “Weduwe Seghers” (2de helft 18de eeuw). Losse vondst van 2 dikwandige fragmenten in groen glas.	
74300	Aalbeke: Lampestraat	Bewoning uit de 17de tot 2de helft van de 19de eeuw. Losse vondst aardewerk middeleeuws: reducerend gebakken aardewerk. Losse vondst aardewerk nieuwe tijd: oxiderend gebakken aardewerk; steengoed; majolica; faience fine; witte pijpen (pijpesteele- en pijpekopfragmenten).	Middeleeuwen; Nieuwe tijd
74302	Aalbeke: Luignestraat	Losse vondst aardewerk postmiddeleeuws: rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed; faience fine; witte pijpen (pijpesteele- en pijpekopfragment).	Nieuwe tijd
74177	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst lithisch materiaal: corticale afslag in zwartgrijze silex. Losse vondst aardewerk: rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed met bruin en grijs zoutglazuur; faience fine; witte pijpen (pijpesteele en –kopfragment). Losse vondst bouw materiaal: tegelfragment in gepolijst conglomeraatgesteente.	Steentijd; Nieuwe tijd
74148	Aalbeke: Luignestraat	Losse vondst aardewerk: drie wandscherven in rood geglazuurd aardewerk; één rolronde oorfragment in rood geglazuurd aardewerk; twee wandfragmenten met ooraanzet in grijs steengoed met bruin en grijs zoutglazuur; randfragment van een bord of schaal in majolica met wit tinglazuur versierd en met blauwe lijn op de rand.	Nieuwe tijd
74174	Aalbeke: Luignestraat	Losse vondst aardewerk: rood geglazuurd aardewerk; majolica; grijs steengoed met grijs zoutglazuur; faience fine.	Nieuwe tijd
74192	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst aardewerk: dikwandig wandfragment, licht oranje wanden en klei, matig harde bakking met grove schervengruisverschralling (dolia?);	Romeins

		wandfragment, vuilwitte wanden en klei, fijne kwartsverschraling, harde bakking. Losse vondst bouwmateriaal: boordfragment van een tegula uit oranje, tamelijk zuivere klei, dikte ca. 2cm.	
74153	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst lithisch materiaal: steker op een corticale afslag in zwartgrijze silex; steker in bruin-grijze silex. Losse vondst bouwmateriaal: 5 tegulaefragmenten in oranje klei; 1 imbrexfragment in oranje klei. Losse vondst aardewerk: rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed met bruin en grijs zoutglazuur; faience fine.	Steentijd; Romeins; Nieuwe tijd
74188	Aalbeke: Piro Lannostraat	Losse vondst lithisch materiaal: corticale kling in zwartgrijze silex; geretoucheerde afslag in donkergrijze silex; corticale afslag in bruinzwarte silex; corticale afslag in zwarte silex. Losse vondst aardewerk: ongeglazuurd aardewerk. Losse vondst aardewerk: rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed; witte pijpaaarde (pijpesteelfragment).	Steentijd; Romeins; Nieuwe tijd
74151	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst glas: hengelmedaillon met voorstelling van een vrouwengelaat in vooraanzicht. De sierknop werd onderaan het oor van een voorafgevormde kan gedrukt. Groen tot blauwgroen glas met vrij veel blaasjes maar niettemin vrij gaaf en onverveerd gebleven. Losse vondst aardewerk.	Romeins; Nieuwe tijd
74150	Aalbeke: Lampestraat	Losse vondst aardewerk: rood geglazuurd aardewerk; grijs steengoed met grijs en bruin gespikkeld zoutglazuur; pijpaaarde (pijpesteelfragment).	Nieuwe tijd

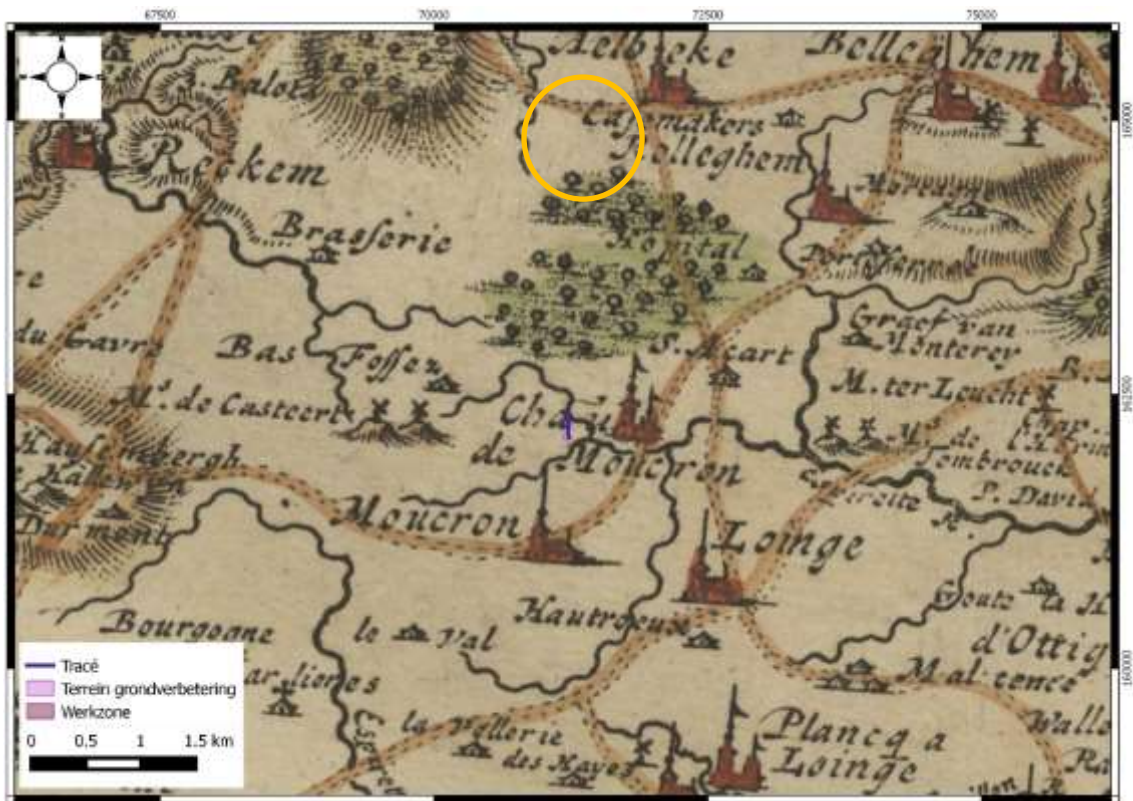
Figuur 26: Overzichtstabel CAI.

Binnen een straal van 500m rondom het onderzoeksgebied zijn geen meldingen van archeologisch erfgoed bekend. De zoekperimeter werd daarom ook vergroot naar een straal van 1km rondom het onderzoeksgebied. Binnen deze zone werden vooral verschillende losse vondsten van steentijdmateriaal gedaan maar voornamelijk werden post middeleeuwse aardewerkscherven aangetroffen.

Bij een controle van de gegevens uit de CAI op 25 mei 2018 werd geen aanvullende informatie gevonden.

4.3 CARTOGRAFISCHE BRONNEN

4.3.1 FRICXKAART (CA. 1712)

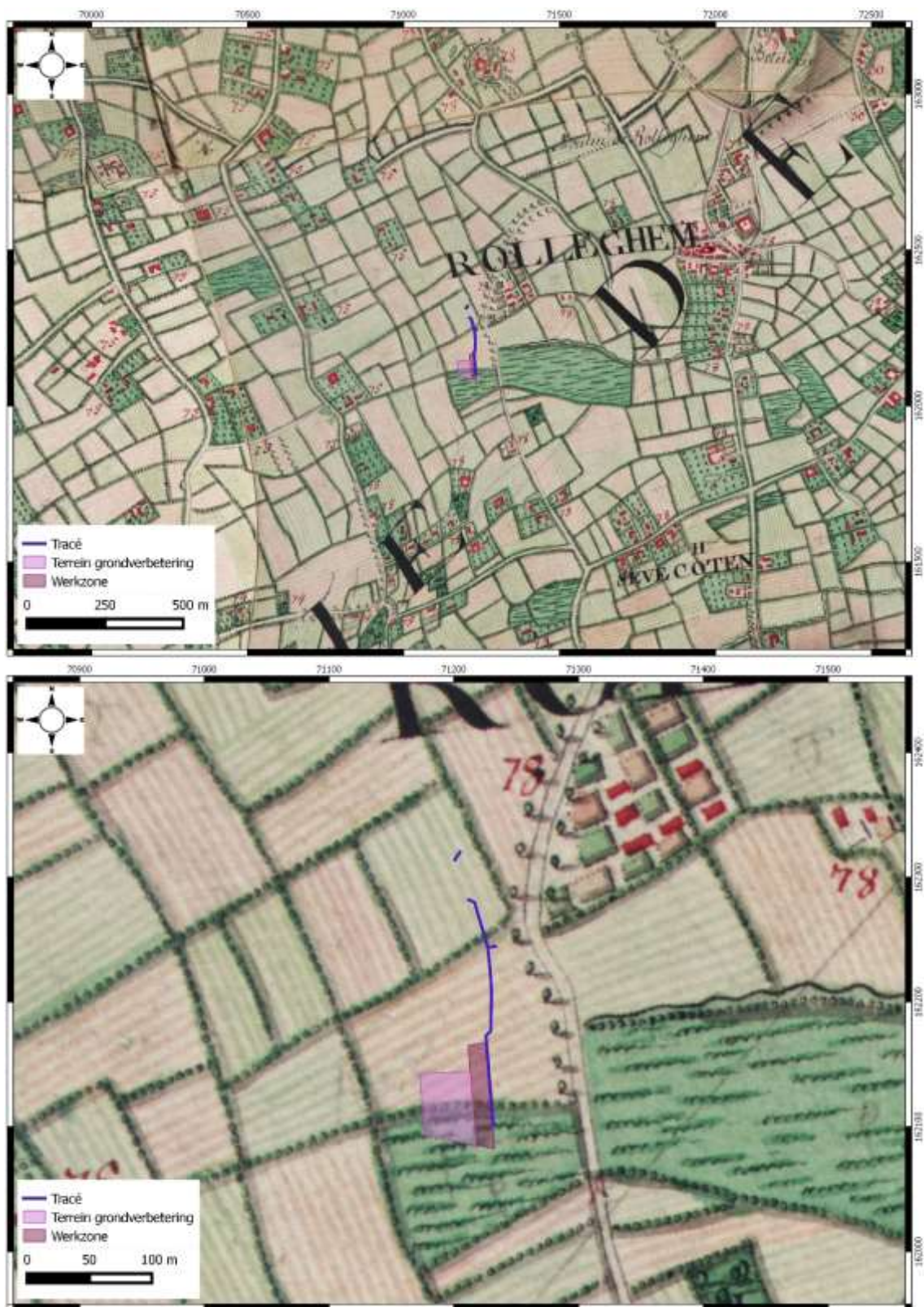
Figuur 27: Fricxkaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). De eigenlijke ligging van het onderzoeksgebied wijkt hier echter van af (oranje). Aangemaakt op schaal 1:35000. (Bron: Geopunt 2017)

De Fricxkaart uit ca. 1712 is niet gedetailleerd en accuraat genoeg om relevante informatie aan te reiken omtrent eventueel historisch bouwkundig erfgoed ter hoogte van het onderzoeksgebied. De kaart is niet helemaal nauwkeurig en dit hangt samen met de aard van de bron, zijnde een historische kaart. Bijgevolg is ze ook niet volledig juist gegeorefereerd waardoor het eigenlijke onderzoeksgebied zich op een redelijke afstand ten noorden van de gegeorefereerde zone bevindt.

De kaart geeft wel een vrij algemeen beeld omtrent de toenmalige regio van het onderzoeksgebied. Zo zijn de verschillende toponiemen aangegeven van de dorpskernen en steden in de omgeving. In deze kernen waren kerken aanwezig en ook zijn er verschillende kapellen aangegeven op de kaart. Verder vinden we ook verwijzingen naar kastelen. De verbindingswegen tussen de verschillende dorpen zijn duidelijk aangegeven. Het onderzoeksgebied lijkt zich volgens deze kaart te bevinden in een landschap met een eerder landelijk karakter waar ook bos aanwezig is. In de ruimere omgeving van het onderzoeksgebied zijn molens aanwezig die al dan niet geassocieerd kunnen worden met de verschillende waterlopen die het landschap doorkruisen.

Door het gebrek aan detail is de Fricxkaart slechts in zeer beperkte mate bruikbaar voor dit onderzoek. Het verifieert wel de cultuur-historische gegevens van de omgeving.

4.3.2 FERRARISKAART (CA. 1771-1778)

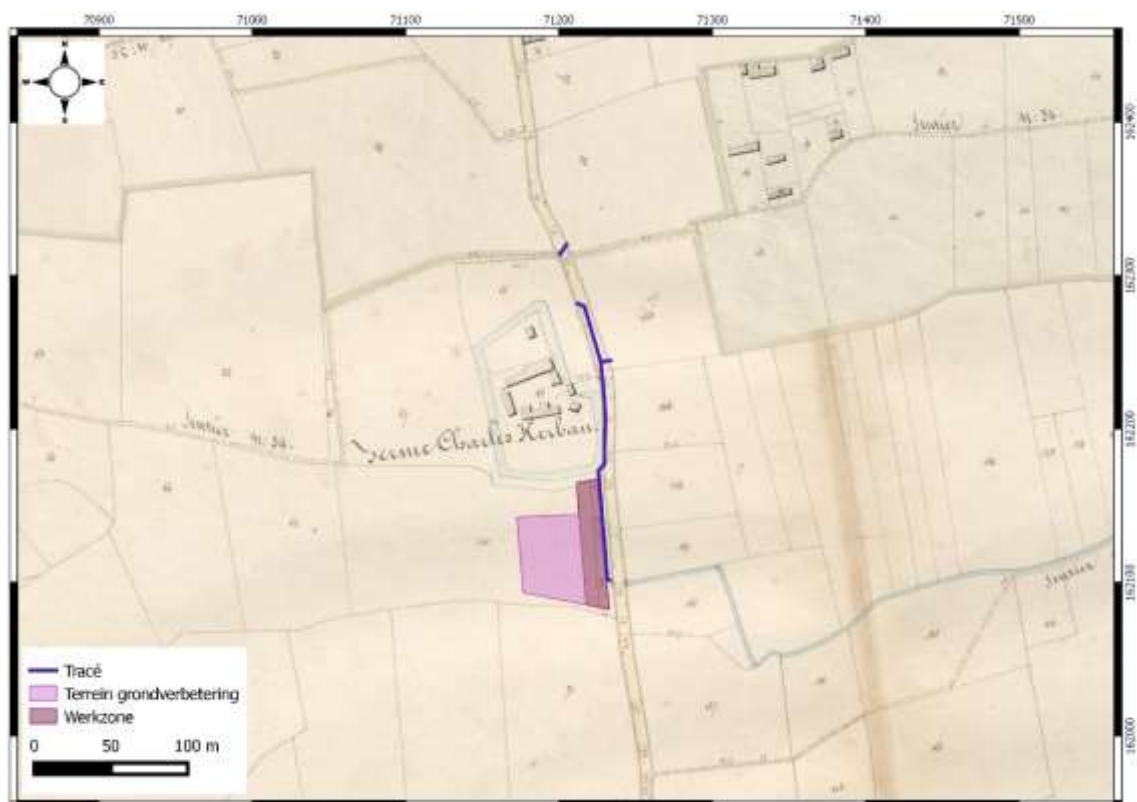
Figuur 28: Ferrariskaart: overzicht (boven) en detail (onder) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Respectievelijk aangemaakt op schaal 1:10000 en 1:2500. (Bron: Geopunt 2017)

De kaart van Ferraris geeft een gedetailleerde inkijk in landindelingen, landgebruik en nederzettingenpatronen aan het eind van het Ancien Régime (18de eeuw).

De kaart van Ferraris plaats het onderzoeksgebied in een zeer rurale omgeving die ten tijde van het opmaken van de kaart werd gedomineerd door landbouwactiviteiten. Ter hoogte van het onderzoeksgebied en de ruime omgeving komen dan ook vooral akkers en velden voor die van elkaar gescheiden worden door hagen. Het zuidelijke gedeelte van het onderzoeksgebied, waar de beek het landschap doorkruist, komt langsheen deze waterloop weiland voor dat het natte karakter van de grond weerspiegelt.

In de nabijheid van het onderzoeksgebied is een beperkte mate van bebouwing aanwezig maar men kan nog niet spreken over gestructureerde lintbebouwing. Ten noorden van het onderzoeksgebied vinden we het toponiem Rollegthem terug, dit toponiem leeft tot op heden door. Ten noorden vinden we beperkte bebouwing en moestuinen terug, ten noordoosten een waterloop, ten oosten, ten zuiden en ten westen meerdere kerkdomeinen en percelen die worden ingezet voor landbouwactiviteiten. De molens van op de Frickxkaart zijn niet meer weergegeven.

4.3.3 ATLAS DER BUURTWEGEN (CA. 1841)

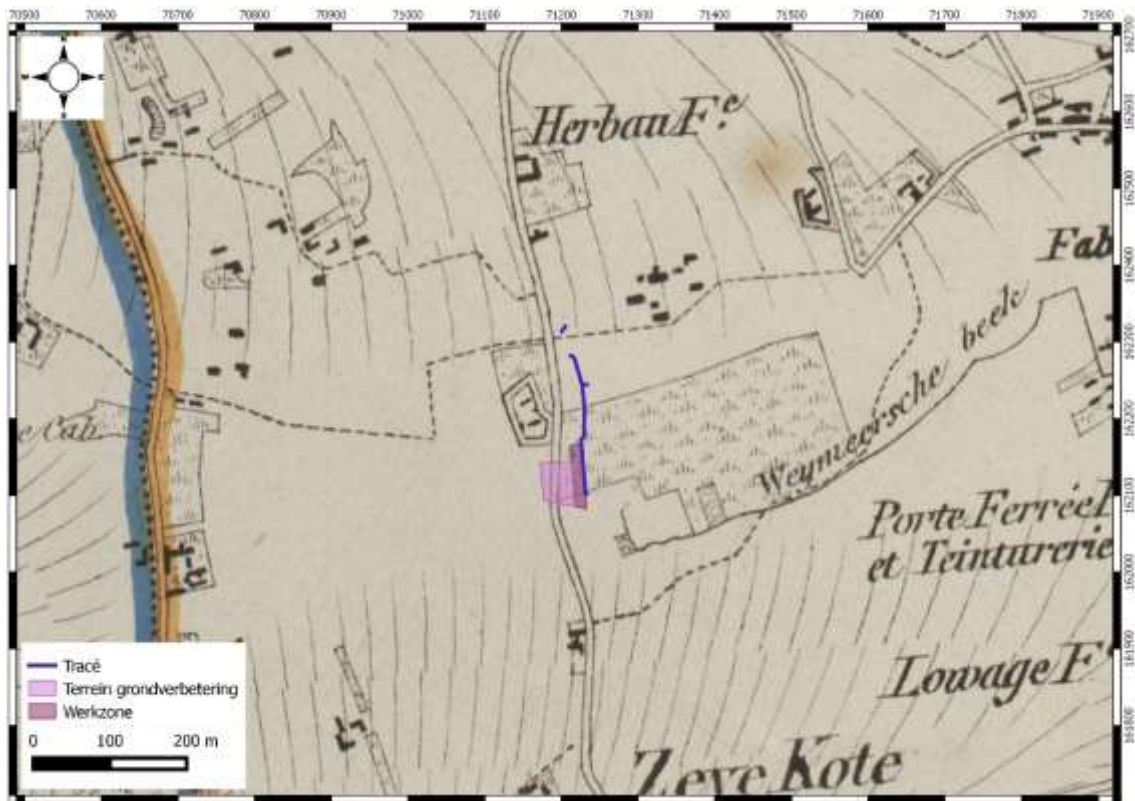

Figuur 29: Atlas der Buurtwegen met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:2500. (Bron: Geopunt 2017)

De Atlas der Buurtwegen geeft een inkijk in het spoor- en wegennet en perceelsysteem van de 19de eeuw. Het tracé lijkt de loop van de toenmalige weg nagenoeg perfect te volgen. De Weimeerschbeek is weergegeven ten (zuid)oosten van het onderzoeksgebied. Opvallend is de aanwezigheid van een omgrachte hoeve “Ferme Charles Herban” direct ten westen van het tracé. Verder is bebouwing schaars in de directe omgeving van het onderzoeksgebied en de

bewoning is dan ook geconcentreerd in de dorpskern van Rolleghem die is weergegeven op de kaart. De percelering die wordt weergegeven sluit sterk aan bij de huidige situatie.

4.3.4 VANDERMAELENKAART (CA. 1846-1854)

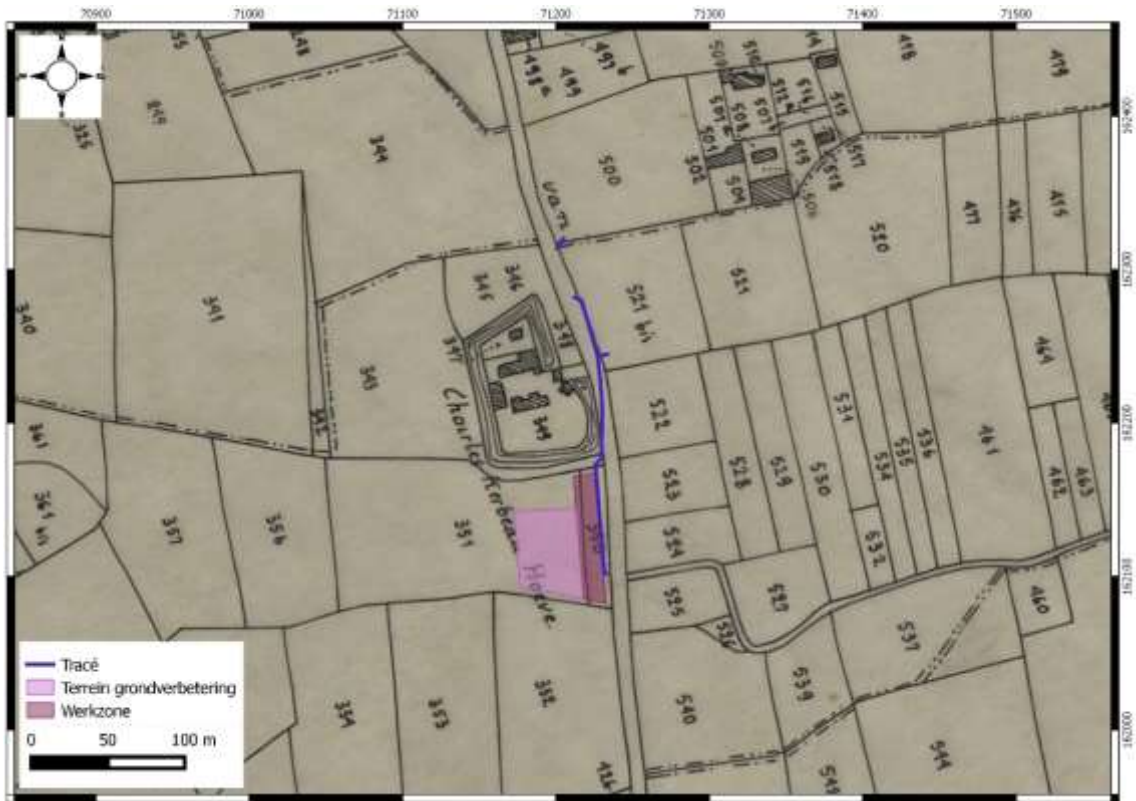

Figuur 30: Vandermaelenkaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:5000. (Bron: Geopunt 2017)

De Vandermaelenkaart geeft een overzicht van het landgebruik en de nederzettingenpatronen tijdens de 19de eeuw. Ze toont een weinig gewijzigde situatie in vergelijking met de Atlas der Buurtwegen. Het toponiem Rolleghem wordt nog steeds gebruikt en ook de boerderij direct grenzend aan het onderzoeksgebied wordt nog weergegeven. De beek die het tracé kruist wordt aangeduid als “Weymeersche beek”. Verder zijn er nog verschillende andere hoeves aanwezig in de omgeving van het onderzoeksgebied die met naam worden gemarkeerd zoals de ten (zuid)oosten van het onderzoeksgebied gelegen Lowage Ferme en een andere waarvan het toponiem doet vermoeden dat er een ververij aan de boerderij was verbonden: “Porte Ferrée Ferme et Teinturerie”.

Administratieve grenzen zijn in kleur weergegeven op de kaart.

4.3.5 POPPKAART (CA. 1842-1879)

Figuur 31: Poppkaart met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:2500. (Bron: Geopunt 2017)

De Poppkaart levert geen nieuwe of aanvullende relevante informatie over de situatie van het onderzoeksgebied in de 19de eeuw omwille van het algemene karakter. Wel zien we op deze kaart een percelering die de huidige situatie weerspiegelt, hoewel er in recente tijden nog wijzigingen zijn geweest. De bewoning in de omgeving van het onderzoeksgebied is nog steeds schaars en beperkt zich tot de hoeve aan de huidige Schreiboornstraat en een cluster van gebouwen in de huidige Rollegemkerkstraat.

4.4 RECENTE LANDSCHAPSVERANDERINGEN

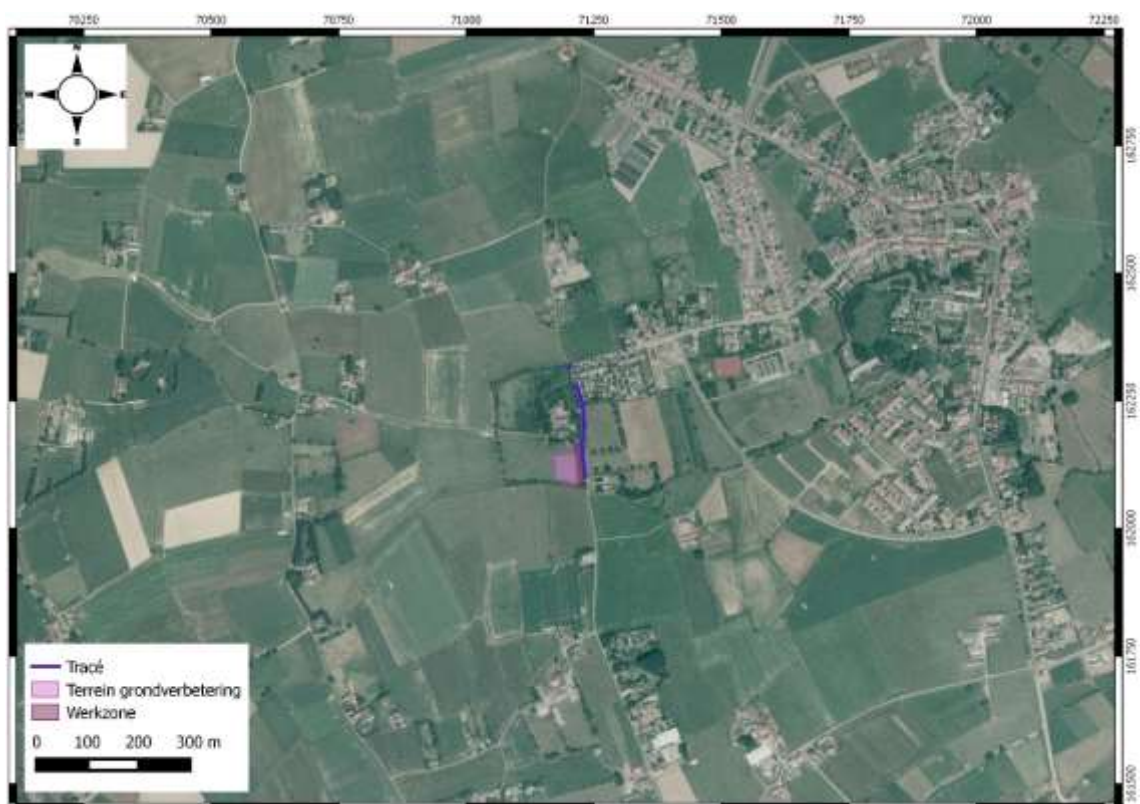
Het oorspronkelijke stratenpatroon kan nog herkend worden in de huidige situatie maar er is een duidelijke uitbreiding geweest van het wegennet. Ook is er een algemene sterke modernisering geweest van de regio in recente tijden.

Vanaf de 20ste eeuw zien we het landschap rond het onderzoeksgebied stelselmatig evolueren. Zo komt er gestaag meer lintbebouwing en wordt het wegennet uitgebreid. Ook het centrum van Rollegem breidt stelselmatig uit. Ondanks de urbanisatiebeweging blijft het rurale karakter van Rollegem overeind. Het onderzoeksgebied en de ruime omgeving worden dan ook nog steeds gekenmerkt door landbouwgronden met een beperkte bebouwde oppervlakte.

Op geruime afstand van het onderzoeksgebied, bijvoorbeeld in zuidwestelijke richting, ontwikkelde zich ook een industriezone.

Figuur 32: Ortholuchtfoto 1971 (kleinschalige zomeropnamen, zwart-wit) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)

Figuur 33: Ortholuchtfoto 1979-1990 (kleinschalige zomeropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. (Bron: Geopunt 2017)

Figuur 34: Ortholuchtfoto 2013-2015 (grootschalige winteropnamen, kleur) met aanduiding van het tracé (blauw), het terrein voor grondverbetering (lichtpaars) en de werkzone (donkerpaars). Aangemaakt op schaal 1:7500. e(Bron: Geopunt 2017)

5 BESLUIT

Deze archeologienota werd opgesteld door ABO nv naar aanleiding van de riolerings- en aanverwante infrastructuurwerken langsheen de Schreiboornstraat te Kortrijk. Een terrein voor grondstapeling en –verbetering wordt voorzien een gedeelte van perceel A351 met aangrenzend een werkzone op delen van percelen A351 en A350. Het doel van dit onderzoek is drieledig. Ten eerste wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Ten tweede wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten zijn bewaard en in hoeverre ze zijn bedreigd door de geplande bouwwerken. Ten derde wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is.

- 1) Uit het historisch en landschappelijk onderzoek (hfd. 3 en 4) blijkt dat het onderzoeksgebied gelegen is in de leemstreek. De bodems ter hoogte van het tracé, het terrein voor grondverbetering en de werkzone bestaan hoofdzakelijk uit natte leembodems die geschikt waren en zijn voor landbouwactiviteiten. In de richting van de Weimeersbeek toe zijn de gronden overwegend natter en eerder geschikt als weiland. Cartografisch onderzoek wees uit dat de omgeving van het onderzoeksgebied eeuwenlang voornamelijk gebruikt werd voor agrarische doeleinden. Het toonde ook aan dat de Schreiboornstraat reeds een lange geschiedenis kent als weg en dat bewoning steeds schaars bleef in de omgeving van het onderzoeksgebied. In recente tijden was er echter wel een uitbreiding van bebouwing te zien in de dorpskern van Rollegem. Dit ging ook gepaard met een uitbreiding en modernisatie van het wegennet. Zo werden de wegen verhard en voorzien van riolering en nutsleidingen. Dit was ook het geval voor de Schreiboornstraat. Het terrein voor grondverbetering en de werkzone bleven echter steeds onbebouwd terwijl ze een agrarische functie vervulden.

Binnen een straal van 500m rondom het onderzoeksgebied zijn tot op heden geen archeologische resten bekend. Buiten deze bufferzone werden ten westen van het onderzoeksgebied echter verschillende losse vondsten van voornamelijk postmiddeleeuws aardewerk gemeld. In mindere mate waren er ook losse vondsten van Romeins en middeleeuw aardewerk en lithische elementen uit de prehistorie. Mogelijk heeft het onderzoeksgebied zelf dan ook potentieel tot het aantreffen van resten vanaf de prehistorie hoewel zeker ook recentere tijdens mogelijk vertegenwoordigd zijn. Algemeen gesteld lijkt het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied, rekening gehouden met de bestaande kennis, echter laag.

- 2) Uit een analyse van het huidige landschap blijkt dat het gedeelte van het onderzoeksgebied ter hoogte van het tracé reeds sterk is verstoord door aanleg van de (weg)verhardingen (60cm), reeds bestaande nutsleidingen (ca. 1m) en riolering (gemiddeld 1,5m). Bijgevolg zijn de archeologische resten die zich onder het traject bevonden lokaal zeer waarschijnlijk vernietigd tot op de vermelde dieptes. De geplande ingrepen in de bodem zouden dus deels reeds geroerde aarde omwoelen aangezien dergelijke infrastructuur aanwezig is over de volledige lengte van het tracé. Hierdoor is het archeologisch potentieel ter hoogte van het tracé zeer klein en bijgevolg is de impact van de werken ook zeer klein. Er is dan ook nagenoeg geen kans op kennisvermeerdering.

Het terrein voor grondverbetering en de werkzone bleven echter eeuwenlang onbebouwd terwijl ze een agrarische functie vervulden. De verwachte verstoring op deze percelen is dan ook gerelateerd aan ploegactiviteiten die een impact gehad hebben

op mogelijk de bovenste 30cm van de ondergrond. Het kan dan ook verwacht worden dat er zich hieronder nog een onverstoord bodemarchief bevindt waarin mogelijke archeologische resten bewaard kunnen zijn. Op basis van het bureauonderzoek kan echter niet uitgemaakt worden wat de impact van de geplande werken zou zijn op eventueel aanwezige erfgoedwaarden.

- 3) De werken voorzien in het graven van smalle aanleg sleuf voor de riolering met een breedte van minimaal 2m en maximaal 3,5m over een totale lengte van ca. 220m. Deze sleuf loopt over reeds verstoord terrein en de beperkte afmeting maakt het zeer moeilijk om ruimtelijk inzicht te verkrijgen in eventueel aanwezige sporen. Bijgevolg is het potentieel tot kennisvermeerdering, zeker bij in acht nemen van de verregaande verstoring langs het tracé, zeer klein. Ook de impact van de wegeniswerken op het bodemarchief is beperkt aangezien de diepte van het nieuwe wegdek, inclusief fundering, het reeds verstoorde pakket niet zal overschrijden.

Voor het terrein voor grondverbetering en de werkzone is er omwille van de mogelijke intacte bewaring van het (archeologische bodemarchief) en de oppervlakte van de te onderzoeken zones wel een reële kans op kennisvermeerdering. Op basis van het bureauonderzoek kan de impact van de geplande werken op het bodemarchief echter onvoldoende ingeschat worden. Een vervolgonderzoek lijkt hier dan ook aangewezen om na te gaan of er al dan niet een buffer aanwezig is met een dikte van minimaal 30cm tussen het af te graven niveau en archeologisch niveau. Indien een dergelijke bufferzone aanwezig zou zijn dient de impact van de bodemingreep geminimaliseerd te worden door gebruik te maken van geotextiel en rijplaten als beschermende maatregelen. In het geval van het ontbreken van een buffer dient bijkomend onderzoek uitgevoerd te worden om het potentieel van de terreinen in te schatten.

Uit 1, 2 en 3 kan geconcludeerd worden dat het onderzoeksgebied zeker archeologisch potentieel heeft gehad. De verwachting om archeologische resten aan te treffen op het lijntracé is echter zeer laag tot nihil gezien de verregaande verstoring. Mochten toch sporen worden aangetroffen dan zouden deze ruimtelijke context missen door het smalle kijkvenster waarover ze worden aangesneden. Door dit gebrekkig potentieel tot kennisvermeerdering wegen de kosten van verder onderzoek niet op tegen de baten. Er wordt bijgevolg geen verder onderzoek geadviseerd. Voor het terrein voor grondverbetering en de werkzone wordt voorgesteld na te gaan of er voldoende buffer aanwezig is tussen het archeologisch niveau en het af te graven niveau, dit door middel van landschappelijke boringen. Indien er voldoende buffer aanwezig is, dient door het gebruik van beschermingsmaatregelen zoals het afdekken met geotextiel en het werken met rijplaten verstoring voorkomen worden. Indien er niet voldoende buffer aanwezig is, wordt er verder onderzoek voorgesteld. Hiervoor wordt verwezen naar het programma van maatregelen.

6 KWALITEITSCONTROLE EN ONDERTEKENING

Naam	Functie	Handtekening	Datum
Patrick Hambach	Director		25 mei 2018
Toon Moeskops	Business Unit Manager		25 mei 2018
Jan Coenaerts	Senior archeoloog / Projectmanager		25 mei 2018
Anouk Van der Kelen	Senior archeoloog / Projectmanager		25 mei 2018

7 BIBLIOGRAFIE

- Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Dorpswoning, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/61022> (geraadpleegd op 28 februari 2017).
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Foresthoeve, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/61038> (geraadpleegd op 28 februari 2017).
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Hoeve 's Costers, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/61037> (geraadpleegd op 28 februari 2017).
- Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Schreiboornstraat, Inventaris Onroerend Erfgoed [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/108863> (geraadpleegd op 28 februari 2017).
- Bogemans, F. 2007. Kaartblad 29 Kortrijk. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart*. Vrije Universiteit Brussel en Vlaamse Overheid Dienst Natuurlijke Rijkdommen. Brussel.
- CadGIS 2017: Kadasterkaarten [online], http://ccff-test1.minfin.be/cadgisweb/?local=nl_BE (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- Centrale Archeologische Inventaris: CAI 2017.
- Denewet L., Molenecho's, molenbestand 2017: [Online], <http://www.molenechos.org/index>. (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- DOV Vlaanderen Bodemverkenner 2017: Topografische kaarten [online], <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage> (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- Geopunt Vlaanderen 2017: Basiskaarten (Luchtfoto's, Stratenplan) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- Geopunt Vlaanderen 2017: Historische kaarten (Ferraris, Atlas van Buurtwegen, Vandermaelen, Popp) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- Geopunt Vlaanderen 2017: Bodem kaarten (Bodemtypes, Bodemgebruik, Bodemerosie, Tertiaire formaties, Quartaire formaties) [Online], <http://www.geopunt.be/kaart> (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- Inventaris Bouwkundig Erfgoed: IBE 2017.
- Inventarissen Onroerend Erfgoed (Landschapsatlas, Wereldoorlogrelicten, Historische stadskern, Beschermd stads- of dorpsgezicht, Archeologische zone, Zone waar geen archeologie te verwachten valt) [Online], inventaris.onroerenderfgoed.be (geraadpleegd op 12 januari 2017).
- Jacobs P., M. De Ceukelaire, W. De Breuck, G. De Moor & G. De Geyter. 1999. Kaartblad 29 Kortrijk 1:50.000. *Toelichtingen bij de geologische kaart van België. Vlaams Gewest*. Universiteit Gent, Belgische Geologische Dienst, Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie. Brussel.
- Nationaal Geografisch Instituut (NGI): Topografische kaart (1:10.000), [Online], www.ngi.be (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- Universiteitsbibliotheek Gent 2017. Flandria Illustrata (Sanderus) [Online], <http://www.flandrica.be/flandrica/items/show/765> (geraadpleegd op 16 februari 2017).
- Van Ranst E. & C. Sys. 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaarten van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*. Laboratorium voor bodemkunde. Universiteit Gent: Gent.

